

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Hívtár petit óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, június 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Rövid pénzügyi vita.
- Villongások a román nép vezetői között.
- Az aradi adózók újabb megterhelése.
- Ellátott telekkönyvi igazgató.
- A Magyar Bank az aradi automobilgyár törzsrésze-nyese.
- A hárfás-család.
- A trónörökös Bart Lulu könyvében.

Az új adóhadjárat.

Arad, június 23.

Az aratást az idén az államkincstár akarja megkezdeni. A gazdák kaszái még rozsdalepetten pihennek, de az adózók szántóföldjén már aratógépekkel mennek neki a verejtékből kihajtott termésnek az állampénzügyek sorhadai. A dohányos emberek élvezetét, csöndes szórakozását, vagy igazabban: életszükségletét kétszeresen drágította meg a trafik-monopólium ura: az állam. Most pedig az adóki-vetésnél akarnak kettős sarcot ki-vetni azokra, akik eddig is a teher-velési képesség legmesszebbmenő határán voltak: a harmadik osztályu kereseti adót viselő polgárookra.

A jövő héten teszik közszemlére Aradon a harmadik osztályu kereseti adóra vonatkozó lajstromokat. Ha az érdekeltek, akiket tudniillik ez a lajstrom magában foglal, abba belé-tekintenek, a legkellemetlenebb meg-lepetésnek lesznek az áldozatai. Az adólajstrom, amint azt megtudtuk

(egyébként se találunk titkot belőle) a kereskedőkre és iparosokra, végig, szinte kivétel nélkül, nagymérvű adó-emelést tartalmaz.

Különös és meglehetősen jogtalan kulcsa van most is, mint a múltban, az adóemelésre. A mai harmadik osz-tályu kereseti adó, amint az a tör-vényben írva van, egyszerűen végre-hajthatatlan. E szerint a kereskedőnek és iparosnak jövedelme tíz százalékát kellene fizetni állami adóban; ha eh-hez a községi adót és az adósallan-gok hosszú sorát vesszük, az iparos-nak és kereskedőnek jövedelme több mint egyharmadát kellene átadni az államnak. Ez természetesen képtelen-ség s ezért a Wekerle-féle, még életbe nem léptetett adótörvények, amelyek valóságban adóemelést tartalmaztak, a kereseti adó százalékát leszállít-tották.

Most azonban az ugynevezett mi-nimális adóvételekkel akarnak segí-teni az abszurd paragrafuson. Az adó kulcsát a bolt- és házbér alapján ál-lapítják meg, nyilván oly okoskodás-sal, hogy aki több házbért fizet, az bizonyára többet is keres. Holott a nagyobb keresetnek néha ép az a titka, hogy a bért, az üzemköltséget a legkisebb összegre redukálják.

Az elmúlt esztendőök során, a mint ismeretes, úgy a boltbéreket, mint a házbéreket jelentékenyen emelték. Hogy a viszonyok kényszerítették erre a háztulajdonosokat, vagy a tulhajtott

önzés, most nem akarjuk vitatni. Min-denesetre azonban szerencsétlen és viszás dolog, hogy a mikor a háziur szaporítja a boltos terheit, akkor jön a kincstár s ő is többet vet ki, azon a címen, hogy a kereskedő, vagy iparos több bért fizet. Szinte humo-ros egymásután ez; a háziur fölemeli a bért, mert több adót kell fizetni, a pénzügyi előadó pedig több adót kö-vetel, mert nagyobb a házbér, ame-lyet a „minimális tételek“ kiszámítá-sánál alapul vesznek.

De erről az igaztalanságról nem szólva, talán soha rosszabb időt nem választottak a kereskedők és iparosok adója emelésére, mint a mostani. Ara-don ez évben hét csőd és egynehány lebegő fizetéseképtelenség hirdeti a ke-reskedelem „virágzását“, az ipar pe-dig régi betegségei mellett a munkás-hiánnyal, és a munkabérek magas-ságával kénytelen küzdeni. Az ország még mindig érzi az elmúlt évek meddőségének hatásait; amit a visz-zatért rendtől és munkától várnak, nagyobbbrészt a jövő reménye. Az élel-miszerek drágasága egyre növekvő-ben van, s az állam, sajnos, nemcsak hogy ezt nem tudta csökkenteni, de egyéb szükségleti cikkek drágításával maga is rosszabbá tette a helyzetet.

Az adóemelésnek tehát semmi anyagi vagy erkölcsi alapja nincsen. Nem akarjuk az adójavaslatok szer-kesztőiről föltenni, hogy cigánykodó módon azért tették ilyen magasra a

Rokonok.

Irta: Lengyel Géza.

Ilona egyetlen leánya Nemes Mózesnek, aki vidéken szénkereskedő. Ilona szőke, nem nagyon ábrándos, nem tulságosan vérszegény, egyszerűval csinos. Az üzlet, az öreg Nemes üz-lete valami kitűnőnek nem mondható, mert itt az elmaradt, eldugott kis helyen még sokan tüzelnek fával és bár a kereskedése jól hangzó „nagyban“ címet viselte, az aranyak elég szerényen ömlöttek az ócska pénztárazsttal fiók-jába. Ilona azonban, mint mondtuk egyet-len lány és mire elérte tizenkilencedik évét, biztosítva volt számára a boldogu-lás legfontosabb eszköze, a hozomány. Hétezer forint pontosan, kereken, betéve külön takaré-könyvben a lány nevére, hogy minden pilla-natban készen álljon. Nehezen, keservesen gyűlt össze, volt benne kölcsön is, amit fizet-het majd az öreg Nemes, de mindegy, a fiatal párnak, a vőnek semmi gondja rá. Ez a biz-tos, kész hétezer forint igen nagy dolog ma, amikor tízezer forintos ígéretek ugyanannyi ko-ronát sem jelentenek. Azon a kis helyen is, ahol Ilona élt csendesen és egyszerűen, sok lány kapott férjet bőkezű ígéretekkel, amikből az esküvő napján apanázs, sőt váltó lett. Az apanázs csakhamar megszűnt, a váltó értéke-lenné vált és a házastársak igyekeztek egy-máshoz törődni pénz nélkül, vagy egymást vájni, marni miatt.

Nemes Mózesről távol állott minden csala-

fintaság. A felesége ugyan némi szerény tul-zástól nem idegenkedett volna és a jó hangzás kedvéért tett néha ilyen kijelentéseket:

— Tízezer forintot kap az Ilonkám. Haj, haj, ilyen szép lányt pedig magáért kellene el-venni, egy krajcár nélkül.

Ha Nemes Mózes hallotta ezt a beszédet, akkor keményen, szigoruan intette le az asz-szonyt:

— Nem tízezer, csak hetet. Egy krajcár-ral se többet. De — és diadalmasan nézett kö-rül — kevesebbet se.

— Az már mindegy, — mondotta az asz-szony.

Igy aztán helyben és a vidéken, a közeli városban, de még messzebb is minden ér-deklődő pontosan volt értesülve Ilona va-gyoni viszonyai felől. Ő maga egészen ter-mészetesnek tartotta a dolgot: a hozományt, a pénzkérdés fontosságát, a leendő férjhezme-netelt és a vőlegényt, aki el fog jönni és olyan lesz, amilyennek a család akarja. Így látta a dolgokat kicsi korától, így történt a családban mindenivel. A vöröshaju Rózsi, a kacér Bella, az örökké lompos Margit — unokatestvérei — sőt a nagyon művelt, borzasztó sokat olvasó Irén is, mind így mentek férjhez. Igen enge-delmesen, nem sok lelkesedéssel, de némi ki-váncsisággal készült tehát rá, hogy az ősszel ő is bekocszik a városba, világot látni, ismer-kedni azokkal, akiket a figyelmes, buzgó ro-konok kijelölnek. A készülődés abból állt, hogy ruháit, fehérneműjét rendbehozta és szakított a

szerelemmel. Ez a szakítás semmiféle drámai külsőséggel nem volt összekapcsolva. Két nyá-ron át — télen nem találkoztak — szerelmes volt egy diákba, aki már az egyetemre járt és vakációzni jött haza. Sokat sétáltak együtt, semmiségekről beszéltek és egy kicsit cső-kolóztak is. Ennek most már vége, a gyerek-kor elmúlt, jön a férjhezmenés. Mikor Ilona ezt magában megállapította, a szakítás tulaj-donképpen minden nagyobb emóció nélkül meg is történt. Csupán formalitások voltak hátra. A diák eljött egy hivatalos, délutáni látoga-tásra, ahol öt barátságosan és finoman urnak szőlítették. A fiu ezt tapintatosan tudomá-sul vette, ő se mondta többé csak ugy egy-szerűen, hogy Ilona és rövidesen eltűnt a látó-határról.

Ilona néha gondolt csak rá, amikor na-gyon kifáradt a hallgatásban. Nagyon sokat kellett neki hallgatnia: szülők, nénik, külön-féle rokonok tanácskozását otthon és benn a városban. Mindig és kizárólag a vőlegényről volt szó. Egy hivatalnok kellett volna, leg-alább ezeröttszáz forint fix fizetéssel, család nélkül, adósságok nélkül. A rokonoknak mintha jelentékenyen több gondot okozott volna ez az ügy, mint neki magának. Ha nem volt náluk Ilona, ha nem beszélhettek, hosszú leveleket irt-tak az anyjának. Az első tél mindamellert ered-mény nélkül múlt el. Ilona kuplékat zongorá-zott otthon, amíg a nyár tartott, télen pedig ment újra a városba.

A rokonok ekkor megtalálták a hiva-

tételeket, hogy azután abból alkudni lehessen. Hiszen, amint az igazságszolgáltatás gyakorlata eljutott oda, hogy az ügyeknek nem kell okvetlenül mindig vádolni s az elítélések nagy számával érdemet szerezni, e szerint a pénzügyi titkárokat se szabadna kényszeríteni, hogy minden áron adóemelést igyekezzenek produkálni; hanem bízzák az ő igazságos, elfogulatlan az emberi bírálatukra, hogy mindenki csak annyi adóval segítse az állam nagyra törő terveit, a mennyit a háta elbir.

Akármit van, ezek a félelmetes javaslatok fokozottabb felelősség-hárítanak az adókiadó bizottságokra. A polgárok soraiból valók ők s a polgárok igazságát, jogos érdekeit védik meg az adóztatás esküdtzékében. Elvárjuk tőlük, hogy az adólajstrom merész terveivel szemben a legnagyobb éberséggel és erélylyel védik meg az adózókat, a kiknek a referensekkel szemben egyéb fegyverük sincs, mint az adókiadó bizottságok belátása és igazságos volta. A mire a törvény módot ad a bizottságoknak, használják ki, nehogy az ő mulasztásuk — igen: mulasztásuk — miatt az amugy is sötétnek ígérkező esztendő egészen feketén köszöntson be a kenyérkereső emberekre.

Költségvetés, Indemnitás és appropriáció. A képviselőház ma husz perc alatt részleteiben is megszavazta az igazságügyi költségvetést s aztán megkezdte a pénzügyi tárca tárgyalását. A Ház déltájig szinte kongott az ürességtől s úgy festett a dolog, hogy a pénzügyi tárcát még ma szintén letárgyalják s ezzel a költségvetés tárgyalása véget ér, úgy hogy holnap már az indemnítási javaslat kerülhet napirendre. A Justh-párt a déli órákban a Ház egyik külön termében értekezletet tartott s elhatározta, hogy az indemnitás elé nem gördit akadályokat: a párt álláspontját egyetlen szóval, Lovász Márton fogja kifejteni. Előrelátható, hogy az indemnítással egy ülésben végez a

képviselőház. Az indemnitás után az appropriációs javaslat kerül szőnyegre, ezt azonban a kormány még csak ezután fogja előterjeszteni. Ily körülmények között az appropriáció tárgyalására a jövő hét közepétáig kerül a sor. A Justh-párt hétfőn újabb értekezletet tart, hogy az appropriációval szemben álláspontját meghatározza.

Rövid pénzügyi vita.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 23.

A képviselőház mai ülésén általánosságban és részleteiben is megszavazta a pénzügyi tárca költségvetését. A vita során felszólalt Lukács László pénzügyminiszter is és részletesen válaszolt a fölmerült észrevételekre. Az ülés elején részleteiben is megszavazta a Ház az igazságügyi költségvetést is.

A képviselőház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Máray Lajos alelnök 1/11 órakor nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Ezután megkezdte a Ház új igazságügyi budget részletes tárgyalását.

(A törvényszékek és járásbírók tételénél.)

Jármay Béla: Az igazságügyi díjnokok sorsáról beszél, azokról, akik szakvizsgával bírnak. Helyesnek találja, ha az igazságügyi szervezetnél a díjnoki állást eltörölnék és beosztanák azokat a tisztviselői statusba.

Székey Ferenc igazságügyminiszter: Örül, hogy e kérdést felvetették, mert tegnap elfelejtette a dolgot megemlíteni. A díjnoknak nem kell szakvizsga, de a szorgalmasabbja leteszi a telekkönyvvezetői, vagy a kezelői vizsgát azon reményben, hogy így állást nyerhetnek. A díjnokok sorsán nem tud javítani, mert a törvény megkötötte a kezét. A perrendtartás életbeléptetésekor meg fog változni a helyzet.

Pető Sándor: Ő is a díjnokokról akart beszélni, de most megnyugszik a miniszter szavaiban. Amikor a bírák és ügyészek helyzete jobb a többi állami tisztviselőkénel, addig a bírósági szolgák helyzete türelmetlen a nagy drágaság folytán.

Székey Ferenc igazságügyminiszter: A szolgák létszáma nagy és azonkívül külön munkákat kell napszámokkal végeztetni. Ha ke-

vesebb volna a szolgálta, jobban lehetne őket fizetni. Kéri a tétel elfogadását.

Elnök: Jelenti, hogy a Ház részleteiben is elfogadta az igazságügyi költségvetést.

Hegedüs Loránt előadó ismerteti a javaslatot. Röviden kíván szólni, mert nincs még egy olyan ország, melynek nagyobb érdeke fűződne a budget mielőbbi megszavazásához. Ismerteti részletesen a növekedő kiadásokat. Ezután érinti az összes tételeket és a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Szebeny Antal (Kossuth párti): Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Az adóhivatalok szaporítását kívánja. A szeszadó törvény ránk nézve hátrányos, mert Ausztriában a szesz sokkal olcsóbb, mint nálunk. A szeszadó behozatalát azért kívánja, mert az az alkoholizmust csökkentené. Kívánja a boritaladó eltörlését, miáltal a borkivitelünk emelkedne. Beszél a dohány árak megdrágulásáról, ami évenként 32 millió jövedelemtöbbletet jelent a kincstár számára. Kívánja a hidvámok eltörlését, ami jogos kívánsága a főváros közönségének.

Münnich Kálmán (munkapárti): Az állami vasgyárakról és bányákról beszél. A szénbányászatot nézete szerint Magyarországon fejleszteni nem lehet, mert az előállítási árak oly magasak, hogy nem állanak arányban a jövedelemmel. Épen azért osztja e kérdésben a pénzügyminiszter nézetét. Az erdélyi aranybányászaton jobban jövednek néz elébe. Nézete szerint Erdélyben több helyen az államnak meg kellene váltani a bányákat a kisebb bányatársulatoktól, mert ott még nagyon sok kincs fekszik a bércek alatt. Magyarországnak egyetlen nemes opálbányája van, amit bérbe kellene adni. A petroleum és földgáz kutatásra felvett 100.000 koronát kevesli, mert a kutatásokat nem szabad abbahagyni. Attér ezután az állami vasgyárakra. Az a véleménye, hogy az állami vasgyárak elsősorban az államvasutak szükségletét lássa el, de helyteleníti azt, hogy az állami vasgyárak, konkurenciát csináljanak a magánvállalkozásoknak. Tudja a delegációból, hogy szükség lesz egy ágyugyárra. Szerinte az volna helyes, ha az ágyugyár egy állami vasgyár kebelébe illesztetnék be. Szóla a diósgyőri vasgyárat találja erre legalkalmasabbnak.

Beszél ezután a köszénbányászatról. Helyteleníti a koalíciós kormány szénbányapolitikáját, mert olyan bányákat vett, ahol vagy nincs köszén, vagy már ki volt bányászva. Szóla amellett van, hogy az állam végeztesen kutatásokat olyan vidékeken, ahol nincsen szénbánya. Attér ezután a bányahatóságok szervezetének bírálatára. Szükségesnek tartja a bányakapitányságok szaporítását és az egész szervezetnek más alapra való fektetését.

talnokot. Pontosan ezeröttszáz forint volt a fizetése, öreg anyja, akit neki kellett elváltani, már félve meghalt, adóssága semmi. Meghittak délutánra és Ilona, aki eddig bizonyos érdeklődéssel nézte a dolgokat és azt hitte, minden zökkenés nélkül fog menni az egész, ahogyan az okosabbak kitervezik, este sokat sirt. A következő héten hazautazott, mert kell, hogy otthon történjék meg a döntés és talán az eljegyzés is mindjárt.

Ilona baj nélkül ért haza, de ahogy az anyja nyakába borult, nagy sírásba kezdett:

— Olyan hideg a keze, mamám, — mondotta — hogy én sohasem tudnám megfogni. Csak az ujjam hegyével értem hozzá most is.

Maga is csodálkozott, megriadt a bátorságától, amelylyel az egész család jelöltjéről rosszat mondott és ezután csak sirt, napokon át. Amikor távirat jött, hogy érkezik a jelölt, már nem is tehetett birni vele. A mama nagyokat sóhajtott és fájó szívvvel viaszasürgönyözött: ne jöjjön.

A következő télen új jelölt akadt. Ez nem kellett, mert szakálla volt és rágta a bajuszát. Aki utána jött, arról később maguk a rokonok is bevallották utóbb, hogy jellem tekintetében nem nagyon megbízható, sőt a gallérja is bizonytalan színű. Az idő mult, a telek egymást követték és Ilona egyre élesebb szemmel fedezte fel szinte az első pillanatban a jelöltek hiányosságait.

A családban ekkor nagyon megrovó hangon emlékeztek meg Ilonáról. Az anyjának szemrehányó leveleket irtak és felszólították, hogy vigyázzon a lányára, aki gőgös és nagyra-vágyó, pedig hát mire? Hétezer forintjával a jó

rokonok szeretete, segítsége nélkül soha nem kapna férjet. És már huszonnégy éves...

Az asszony megijedt, mert a városban lakó rokonait nagyon tisztelte, Ilona pedig valójában huszonöt éves volt. A lelkére beszélt és megmagyarázta neki, milyen rut hálátlanság, amit cselekszik. Ilona belátta bűnét és megígérte, hogy nem akadékoskodik többé, nem háborítja föl a jó családot. Levél ment a városba és a rokonok azt felelték, hogy most az egyszer még nem veszik le a kezüket Ilonáról. Munkában volt mindegyik, mint a detektívek, mikor valami nagy bűnös után kutatnak és egy szép napon diadallal számoltak be a végső vőlegény-jelölről, az igaziról, a visszavonhatatlannól.

Találkoztak. Ilona, ha tudott volna, se mert volna kifogást tenni. Csak sóhajtozott és imádkozott: Bárcsak kiderülne róla valami. De nem történt semmi, nem derült ki semmi rossz, sőt egyre jobb hírek érkeztek. Valami pénze is van. Nagyon rendes ember, ha akarná, önállósíthatná magát és árva fiu, senkire se lesz gondja, csak a feleségére.

Tehát kitűzték az eljegyzést. Bizalmas ismerősök már gratuláltak. Megkezdtek a bevásárlást és ez megvigasztalta kissé Ilonát, aki általában keserű szemrehányásokat tett magának, amiért olyan kevés kedvet érzett az egész dologhoz.

Hosszu idők multán most megint találkozott a diákkal. De nem volt már diák, meglett, bajszos férfi. Az utóán találkoztak, a férfi nagyot csókolt Ilona kezén és ez a csók melegséggel töltötte el a lányt. Az elválás előtt hirtelen azt mondotta a férfi:

— Meg akarnak házasítani. Most már tehetem, szükségem is van az asszonyra, mert messze vidékre megyek. Az anyámnak ajánlottak valakit — minden héten ajánlanak egyet, — nekem nem tetszik. Ne üssön pofon, de én ebben a pillanatban arra gondoltam: amilyen jó barátok voltunk mi valamikor, újra együtt lehetnénk... Eddig nem jutott eszembe, mert úgy véltem, rég férjhez ment.

Egyszerűen, vidáman beszélt, mint akinek hirtelen valami jó üzleti ötlete támadt és gyorsan nyélbe akarja ütni. Ilona azonban fehér lett, mint a fal. A diák — hogy nem jutott ez eszünkbe soha. Hiszen öt évvel ezelőtt se volt már gyerek, most meg kész ember, neki való ember, a rokonok se kívánhatnának jobbat és szeretni is tudná. Egyre sápadt és legjobban szeretett volna egyszerűen a férfi karjaiba kapaszkodni. De hirtelen lehanyatlott a feje és a szája sírásra állt, lefelé húzódott. A rokonokra gondolt, akiknek már annyi bánatot okozott, a visszautasított jelöltekre és a mostani vőlegényre, aki ellen semmi, de semmi kifogást nem lehet tenni.

A kezét nyújtotta a férfinak és intett, hogy menjen, siessen el.

— Nem lehet, — mondotta és nedves lett a szeme. — Nem lehet a család miatt.

Aztán hazament és az esküvőig nagyon sokat sirt. A rokonok szinte vidáman hallgatták sírását. Hiába, enélkül nincs is házasság. Az esküvőn kissé sápadt volt, de aztán, kifelé, erősen belékarolt az urába és nagyon jónak, engedelmeseznek, hálásnak érezte magát, mikor végig nézett a család tagok ragyogó ábrázatán.

Szünet után

Földes Béla szövé teszi a költségvetési rendszer mai formáját, amely arra kényszeríti a Házat, hogy idejének legnagyobb részét költségvetési vitával töltse el. Ezen segíteni kellene valahogy, anélkül azonban, hogy a Ház ellenőrző jogán bármilyen tekintetben osorba esnék. Az állami számvevőszék ellenőrzését is hatékonyabbá kellene tenni, hogy ne történhessenek költségvetésen kívüli kiadások olyan mértékben, mint most. A költségvetésben lehetőleg a rendes szükségletek közt kellene illeszteni azokat a kiadásokat is, melyek most természetük ellenére a rendkívüli tételek közt szerepelnek. Államadósságaink ma aránytalan mértékben terhelnek bennünket, ideje lenne e téren úgy gazdálkodni, hogy csak produktív dologra vegyünk föl kölcsönöket s ezek is lehetőleg az országban helyeztessenek el. Mi voltaképpen csak csináljuk az adósságokat, a helyett, hogy arányosan törlesztենek is. Nem lát céltudatos közgazdasági politikát a kormány programjában, mely a nemzeti bevételek gyarapításával ellensúlyozná az állami terhek növekedését. A költségvetést nem fogadja el.

Ostffy Lajos a pénzügyi adminisztráció foglalkozásaival foglalkozik. Különösen a járási számvevői intézmény hibáival, melyek azt bizonyítják, hogy ez az intézmény nem vált be s ezért jobb lenne meg is szüntetni. Kifogásolja, hogy most elvették a pénzügyigazgatásügyi tisztviselőktől a vasárnapi munkaszünetet. Határozati javaslatot nyújt be a járási számvevőségek reformja iránt.

Lukács László pénzügyminiszter válaszol a vita során fölmerült észrevételekre. Elfogadja az Ostffy által benyújtott határozati javaslatot. Örömmel hallotta az ellenzék által hangoztatott azt a fölfogást, mely a költségvetési törvény módosítását és az államháztartás rendjének biztosítását sürgette. Ehhez azonban nem elegendő az, hogy az állam pénzügyi esztendeje július elsején kezdődjék; a Ház tanácskozási rendjén kellene megfelelő változtatást tenni, természetesen a szólásszabadság sérelme nélkül. A kormány mindenesetre foglalkozni fog a dologgal. Az állami számvevőszék előzetes kontrollja a költségvetéssel szemben, amit Földes sürgetett, nem egyeztethető össze a miniszteri felelősséggel. A kormány utalványait előbb a számvevőség ügyis láttamozta. Az állami kölcsönök törlesztésére kellő gondot fordít a kormány, de ez nagyobb mértékben csak a kedvező államháztartási viszonyok közt lesz lehetséges. Az államadóssági papírok jelentékeny része pedig belföldi piacon van máris elhelyezve s ezt a folyamatot a kormány minden eszközzel előmozdítja. A kormány látja, hogy a bankok tőkefelemelési mozgalmak volna megokolatlan és egészségtelen spekulációt jelent s ennek korlátozására valószínűleg megfelelő rendszabályokhoz kell majd nyulni. Azokkal az aggodalmakkal szemben, mintha az állami kiadásokkal a bevétel nem állnának arányban, utal arra, hogy az utolsó tíz évben ötszázmillió koronával emelkedtek a rendes bevételek s így nincs ok az aggodalomra. Különben is vannak még bevételi források fölhasználhatlanul, a melyekhez szükség esetén hozzá lehet nyulni. A szeszadó fölemelését nem az Ausztriával való megegyezésünk akadályozza, mert a törvényen egyoldalúan is tehetünk bizonyos módosításokat. A boritaladó olyan jelentékeny bevételi forrása a kincstárnak, amit egyelőre nem lehet eltörölni. A dohányárucikké árszabályozása utoljára 1888-ban történt, azóta pedig a munkabérek, az anyagszerek és a beváltási költségek tetemesen emelkedtek s így az áremelés is megokolt. A Lánchidon keresztül vezetendő villamos vasútra nem tehet ígéretet, mert a hidat nem lehet ennyire kiszélesíteni. Az alaguton való vámszedést továbbra is érvényben tartják, mert ezt az alagut átalakítására fordított költségek is szükségessé teszik. A munkaházak építése, az előző kormány előirányzata szerint tizenkét millió koronába került volna, de építkezés közben kiderült, hogy negyven millió is kevés lenne a terv végrehajtására. Ez a körülmény a tervezet bizonyos megszorítására indítja a kormányt. A bányászati törvény és a selmebányai akadémiai szükséges reformok dolgában egyetért Münnich Kálmánnal. A szénbányászat állapota nem a legjobb, de mégis azt hiszi, hogy a legtöbb

vidéken, így Nagybányán, igen nagy új értelepeket lehet megnyitni s az erdélyi földgáz fölhasználásával nagymértékben föl lehet lendíteni a szénbányászatot. Kéri végül a költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A Ház ezután a pénzügyi költségvetést általánosságban megszavazta és elfogadja Ostffy Lajos határozati javaslatát is. Vita nélkül megszavazták a költségvetés részleteit is.

Az ülés délután három órakor ért véget.

Villongások a román nép vezetői között.

— A nemzeti komité válsága. — Mangra Vazul, Oncu Miklós kilépéséről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Megirtuk, hogy a román nemzeti komité válság elé került és annak egyik legtekintélyesebb tagja, Oncu Miklós dr. feltűnést keltő éles bírálattal indokolva meg elhatározását, kilépett a vezetőségből. A nemzetiségi politika fejlődésében fontos és ezért a nemzeti komité bomlása érdekes esemény: mint vélekedik erről a román-kérdések legjobb ismerője: Mangra Vazul vikárius, országgyűlési képviselő. Mangra Vazul tudósítónk kérésére a következő érdekes, a helyzet kitűnő megítéléséről tanuskodó kijelentéseket tette:

— A román nemzeti komité körül történő események kétségtelenül jelentőséggel bírnak, de nem olyan horderejűek, mint, hogy az avatatlankok elképzelik. A komitének évekkel ezelőtt volt sulya, politikai faktorként szerepelt, az utóbbi időben azonban olyan belső viszályok tomboltak a nemzetiségi párt kebelében, amelyek aláásták a komité tekintélyét. A vezetőségben ma már inkább fiatal ügyvédek, szereplésre vágyó urak foglalnak helyet, akik céltudatos törekvések helyett saját személyes ügyeikkel foglalkoztatják a román közvéleményt. A régebbiek közül illyésfalvi Papp György, Mihályi Tivadar, sőt maga Lukács László is részben tétlenek, részben tehetetlenek a pártban végbemenő villongásokkal és terrorizmussal szemben. Legtekintélyesebb volt még közöttük Oncu Miklós, de épen ő lépett ki a komité tagjai közül leghamarabb.

A román közönség csak örömmel fogadná ha a komité végleg beszüntetné a működését. A Tribuna és a Romanul című lapok harca anélkül is örökös dilemma elé állította a románokat abban a tekintetben, hogy tulajképpen kire is hallgassanak. Egyebet nem olvashattak, minthogy a nemzetiségi párt férfiai szidják és gyalázzák egymást s szakadatlan leleplezésekkel tárják fel a párt sebeit. Valóságos megkönnyebbülést jelentene a román intelligenciára és a papságra, ha most a komité veszekedéseinek lidérenyomásától megszabadulnának.

— A komité munkájáról nem akarok most nyilatkozni. Én már régen nem ériutkezem azokkal az emberekkel s egyébként is a komitének soha tagja nem voltam, csupán egyetlen egy ízben vezettem ideiglenesen a komité ügyeit. Azonkívül engem elég támadás ért már az utóbbi időben tisztán azért, mert a meggyőződésemet követve, a közérdek szem előtt tartásával, a román nemzetiségi politika régi módszereinek meddőségét hirdetem s a magyarsággal való békés együttes munkálkodást propogálom. A komitéről azonban annyit már június 2-án a képviselőházban tartott beszédemben is kijelentettem, hogy tisztán a kormány jóindulatú elnézésének és türelmének köszönheti azt, hogy működik, mert hiszen a 71/894. sz. belügyminiszteri rendelet megállapította, hogy a román

nemzetiségi párt fennállása jogalappal nem bír s ha működését a régi irányban folytatja „a legszigorubb törvényes eljárás fog ellene fogamatba vétetni“.

A nemzeti komité — azaz a pártvezetőség — bomlása következményeiben csak üdvös lehet. A román papság, amely eddig a párt nyüge alatt állott, felszabadul a terrorizmustól, visszatér az egyházfőkhöz, az ő természetes vezetőihez. Bekövetkezik az, amit Tisza István mondott, hogy a román nép belátja csakhamar, hol keresse az ő vezetőit s ezzel együtt boldogulását. A román egyházférfiak közül senki komitének tagja nem volt s épen az egyház s ezzel szoros kapcsolatban, a nép érdekében, a főpapság nem is nézhetne jó szemmel a nemzeti komité működését. Akkor, a midőn én a gör. kel. papság helyzetének javítását kértem a kormánytól, jobb szolgálót tettem a papságnak, mint amikor a komité folytonos nagyhangú politizálással, káromkodásokkal, jelszavakkal akarta a román nép, az intelligencia és a lelkészi kar boldogulását megszerezni. A komité válsága véglegesen felnyitja a román lelkészek szeméit s ha őket elvesztette a nemzetiségi párt, akkor végleg elvesztette a román népet is.

Ha tehát a komitének az utóbbi időben már nagy jelentőséget nem is lehetett tulajdonítani, a bomlás processzusa mégis elég fontos momentum arra, hogy az egészséges román-magyar politika kialakulását siettesse.

VÁROS ÉS MEGYE.

Rossz az építkezési szabályrendelet.

— Átdolgoztatja az építészeti bizottság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Szóvá tettük több ízben, hogy az év elején életbe lépett új építési szabályrendelet intézkedései nem váltak be a használatban, mert az építetők közönség nem tud a legjobb akarat mellett sem a merev és teoriában épült szabályokhoz alkalmazkodni.

A tanács majdnem minden ülésében szigorú bíróságot ül az építetők közönség felett és alig van egy építkezés is, melyet az ellenőrző bizottságok kifogások, pótlások, mulasztások konstataciója nélkül megfelelőnek találnának. Hatalmas összegre rug az a büntetéspénz, melyet a város a szabályrendelet homályos s a tanács által is csak elkeseredett viták után megmagyarázott paragrafusaiiba ütköző építetőkre.

Egyik legnagyobb hibája a szabályrendeletnek abban rejlik, hogy a hatóságot szigorúan lekötö az építkezési kerületek respektálásához s ezáltal lehetetlené teszi igen sok esetben, hogy a telektulajdonos úgy építkezzék, hogy a házából valami hasznot is lásson. Ezáltal az új rendelet valóságos kerékkötője, nem pedig fejlesztője az építkezési kedvnek.

Löcs Rezső gazdasági tanácsnok, az építészeti bizottság elnöke a közönség körében és a sajtóban megnyilvánuló panaszok alapján az építészeti bizottság ma tartott ülésén azt javasolta, hogy revideáltassék a szabályrendelet és az átdolgozáshoz kérje meg a város az aradi építészeti, továbbá az országos mérnök- és építészegylet közreműködését is. A bizottság egyhangulag elfogadta az elnök javaslatát.

Ujabb hiteltülpés a kulturpalota építésénél. A legutóbb tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés 16000 koronát szavazott meg a kulturpalotánál mutatkozott és a költségelirányzatban fedezetet nem találó túlmunkák címén. Az építészeti bizottság ma tartott ülésén ismét

tetes hiteltállással kellett beszámolni, 12000 korona követelése van Kocsis Lajos vállalkozónak, ami abból keletkezett, hogy a terveket újabban felülvizsgáló miniszterium a földszinten egy közfalat kidobott és ezáltal a menyezetek vasbetonszerkezetét szilárdabbá, az eredeténél nagyobb megterhelés elviselésére képesebbé kellett átkonstruálni. Az ebből származó többköltség felszámítását a bizottság jogosultnak találta és a tanácsnak kiutalásra javasolja.

A megölt parasztkirály.

(Vád és védebeszéd. — Ítélet holnap.)

Írártati tudósítás.

Békésgyula, jun. 23.

A csabai dráma törvényszéki tárgyalása a legizgalmasabb jelenetéhez: az ítélet meghozatalához érkezett el. A vádlottak padján ülő Zsilinszky-fiúk még egy kinnalteljes, nyugtalan éjszakát töltenek el, mielőtt az esküdtek verdiktjükkel sorsukat megpecsételnék.

Ma néhány önként jelentkező tanu kihallgatásán kívül a bíróság megfogalmazta 29 kérdését, a vád és védelem elmondotta, amit a vádlottak ellen és mellett érveikül fel akart vonszlatni. Kenedi Géza védebeszéde óriási hatást keltett. A perbeszédekkel a mai nap teendői befejeződtek. Holnap hozza meg ítéletét a bíróság.

Tudósítónk a következőkben számol be a ma történetekről:

A mai tárgyalást délelőtt háromnegyedtíz órakor nyitotta meg Gálbory József elnök, a ki a következő szavakkal mentette ki a bíróság késlekedését:

— Féléjszaka foglalkoztunk a kérdések megszövegezésével, a minnek befejezése reggelre maradt. Ezért kellett késnünk.

Egy önkéntes tanu.

Ebben a perben egy ismeretlen ember állott a bíróság elé.

— Nagyságos elnök ur, tekintetes törvényszék, — szólott az ismeretlen — vallomást akarok tenni.

— Ebben az ügyben? — kérdezte meglepetve az elnök.

— Igen! — felelte a hivatlan tanu.

— Mi a neve és foglalkozása?

— Verner József békésgyulai takarékpénztári könyvelő vagyok.

— Minthogy nem tudom, mire nézve akar vallomást tenni s minthogy vallomásáról nem tett senki bejelentést, ki kell hallgatnom. Mit akar elöadni?

— Április 28-tól május 17-ig fegyvergyakorlaton voltam Csabán. Május 13-án úgy állapodtunk meg tisztársaimmal, hogy nálam vacsoráznak Gyulán. Ezért kora délután hazajöttem, hogy feleségemet a vendégek érkezéséről értesítem. Motoroson jöttem és körülbelül félhat óra lehetett, mikor Csabán találkoztam Achimmal. Határozottan tudom, hogy bot volt nála.

Hubay szavazó bíró: Többen voltak Achimék?

— Igen.

— A többinél is volt bot?

— Azt nem tudom.

— Hogyan tudja, hogy Achimnál volt bot?

— Mellettem ment el és megfigyeltem.

Fényes Samu: Hallott a Szabó-fiu vallomásáról?

— Nem.

Elnök: Ujságot nem olvasott?

— Tegnap nem, csak a tegnapielőttiakat. Vernert szembesítik Ladányi Istvánnal, a ki az emlékezetes szombaton együtt érkezett Budapestre Achimmal és a könyvelő határozottan a

szemébe mondja Ladányinak, hogy látta a botot Achimnál. Azt azonban, hogy milyen színű volt a bot, nem tudta megmondani.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy csak akkor tegyen esküt, ha határozottan emlékszik.

— Határozottan emlékszem és megesküszöm — felelte Verner.

A bíróság megeskette a tanut.

Megváltoztatott tanuvallomás.

Fényes Samu: A védelem reggelként meglepetéssel szolgál. Kérem kihallgatni azokat a hordárokat, akik Achim podgyászát a vasuti kocsiából kiemelték.

Kenedi Géza: Visszautasítja azt a megjegyzést, amelyet Fényes a védelemről tett. A védelem nem dolgozik meglepetésekkel, a mai tanu magától jelentkezett.

Keppich Frigyes védő: Szabó Emilné felkért annak bejelentésére, hogy utánagondolt a történeteknek és rájött, hogy nem 13-án, hanem előtte való szombaton 6-án találkozott Achimmal. Kérem a bíróságot, hallgassa ki ismét Szabónét, aki a saját reputációja érdekében korrigálni akarja vallomását. Bejelentem még továbbá, hogy azok az állítások, melyeket a csendőrokról tettem, téves információkon alapultak.

Bár Liszy Viktor dr. kir. ügyész kijelentette, hogy nem helyez sulyt arra, vajjon hordott-e Achim botot vagy sem, a bíróság elrendelte Szabóné azonnali beidézését és még a délelőtt folyamán történő kihallgatását. Szabóné jelentkezéséig a tárgyalást felfüggesztették.

Elnök negyedtizenkettőkor nyitotta meg újra a tárgyalást, amikor Szabó Emilné jelentkezik vallomásra.

Kenedi Géza védő: Már egy alkalommal felhoztam, hogy milyen fontos annak megállapítása, hogy a vádlottak, még mielőtt felmutatták volna nekik a botot, beszéltek arról és annak színéről és a vizsgálóbíró előtt azt a kifejezést használták, hogy „a mint már az első kihallgatásomkor említettem, barna színű volt.” Kéri erre vonatkozólag Kurcz Antal vizsgálóbíró kihallgatását.

Elnök: Egyelőre jöjjön be Szabó Emilné. Szabóné tévedésnek mondja azt a tegnapi állítását, mintha 6 a tárgyalás előtt való szombaton találkozott volna az állomáson Achimmal. Ez a találkozás, mint most már emlékezik, 9-ikén történt, a mikor Achim Gyulára utazott. Akkor látta nála a botot.

Kenedi védő: Milyen színű volt a bot?

Tanu: Azt nem tudom.

Fényes Samu: Tegnap hangsúlyozottan kértem, hogy mondja meg biztos-e abban, hogy szombaton találkozott Achimmal és látta a botot nála? Őn akkor határozottan állította ezt. Nem lehetséges, hogy most is téved?

— Nem, határozottan emlékszem.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését, mert tegnapi vallomásával ellenkezőt vallott. Kenedi kéri a megeskétést, mire a bíróság megesketteti.

Kiss László tiszteletbeli megyei főjegyző vallomástételre jelentkezik abban az irányban, hogy Achim kedden Gyulán volt. A bíróság nem rendeli el a kihallgatását.

Elnök megállapítja, hogy 16-án, kedden foglalta le a botot Kurcz vizsgálóbíró.

Kenedi Géza: Achim Ilona eskü alatt vallotta, hogy 15-én adta át a botot.

Az iratokból megállapítják, hogy a botot a vizsgálóbíró tényleg 16-án vette át, a mikor helyszíni szemlét tartott. Rögton ki is hallgatják Kurcz Antal dr. vizsgálóbírót, a ki elmondja, hogy az első kihallgatásnál Zsilinszky Endre említést tett a botról, a melynek színét

sötétnek mondotta, de a melynek minőségéről nem tudott felvilágosítást adni.

Kenedi: Mikor vette át a botot a bíró ur? — A helyszíni szemle alkalmával. Achiméknak egy Andó nevű rokona hozta ki a kamrából.

Achimné kéri a jegyzőkönyv erre vonatkozó részének felolvasását, de a bíróság ettől eláll, miután a jegyzőkönyvet már egyszer felolvasta.

A tárgyalást délelőtt féltizenkettőkor ismét megszakították, a mikor Békéscsabáról megérkeznek a vasuti hordárok, a kik Achim érkezésekor a podgyászát vitték és a kiknek tanuként való kihallgatását a bíróság elrendelte.

Nemsokára az elnök újból megnyitja a tárgyalást és a bíróság a három vasuti hordárt hallgatja ki, névszerint: Gábor Andrást, Erdős Károlyt és Csicsaj Mátyást. Mind a három azt vallja, hogy Achimot szombaton este látta, a mikor a gyorsvonaton Budapestre megérkezett. Az első kettő határozottan emlékszik, hogy bot nem volt nála, a harmadik erre a körülményre nem emlékszik.

Gálbory elnök kijelenti, hogy a bizonyítást végleg bezárja és ismerteti a kérdéseket.

A kérdések.

A törvényszék két csoportban összesen 29 kérdést tesz fel az esküdtekhez, még pedig az első csoportban Zsilinszky Gáborra vonatkozólag tizenegyet, a második csoportban ifju Zsilinszky Endrere vonatkozólag tizennyolcat.

Zsilinszky Gáborra vonatkozólag az első főkérdés ez:

— Bűnös-e Zsilinszky Gábor elsőrendű vádlott abban, hogy Békéscsabán 1911. évi május hó 14-ik napján Achim L. András volt békéscsabai lakost, ennek lakásán egyedül vagy ifju Zsilinszky Endre dr. másodrendű vádlottal előzetesen egyetértve együtt és közösen a fejére intézett botütésekkel és Browning pisztolylyal rá irányított lövésekkel előre megfontolt szándékból megölte? Igen vagy nem?

Kisegítő kérdésekül feltette a bíróság a védelem által indítványozott összes kérdéseket. Az első kisegítő kérdés a szándékos emberölésre, a második az erős felindulásra, a harmadik a jogos védelemről, a negyedik pedig arra vonatkozik, hogy nem félelemből vagy ijedtségből lépte-e tul vádlott a jogos védelem határait. Megkérdezik az esküdtektől azt is, hogy a vádlott erős felindulását nem azok a hírlapi támadások okozták-e, melyeket Achim a vádlottak apja ellen használt.

Ifju Zsilinszky Endrere vonatkozólag a második csoportban tizennyolc kérdést adott fel a bíróság. A főkérdés teljesen azonos a Zsilinszky Gáborra nézve feladott elsőszámu kérdéssel.

A második számu kisegítő kérdés Zsilinszky Gábor bűnsegédi minőségére vonatkozik és így szól:

— Bűnös-e Zsilinszky Endre II. rendű vádlott abban, hogy Zsilinszky Gábor elsőrendű vádlottnak az I. csoport 1. számu főkérdésében körülírt cselekményét azaz Achim L. András volt békéscsabai lakosnak 1911. május 14-ik napján előre megfontolt szándékkal való megölését azzal a tényével, hogy elsőrendű vádlottal előzetesen egyetértve néhai Achim L. András lakásán bottal és Browning-revolverrel felfegyverkezve elsőrendű vádlottal megjelent és ezáltal elsőrendű vádlott bátorságát fokozta — előre megfontolt szándékkal előmozdította vagy megkönnyítette. Igen, vagy nem?

A többi kisegítő kérdés ugyanazonos az első csoportban foglalt kisegítő kérdésekkel.

A kérdések megállapítása után a tárgyalást délután három órára halasztották.

A délutáni tárgyalás.

Zsufolt teremben nyitotta meg délután negyed négykor Gálbory elnök a tárgyalást. Koltay Ámin dr. békéscsabai orvos és Varga Elek téglagyáros önként jelentkeztek tanúságtételre, az elnök azonban minthogy a bíróság nem idézte be őket, ki se hallgatta. Ezután bejelentette az elnök, hogy a délelőtti előterjesztett kérdéseket a bíróság véglegesen megszüvegezettnek jelenti ki, mert azok a törvény utasításának megfelelően állapították meg és tettettek fel.

Keppich Frigyes dr. védő a büntető perrendtartás 354 és 427. szakaszai alapján semmisségi panaszt jelent be a csoport második főkérdése ellen, mert másodrendű vádlott tettesként nem szerepelhet. A törvényszék tudomásul veszi a bejelentett semmisségi okokat és elrendeli a perbeszéd megkezdését.

A vádbeszéd.

Liszy Viktor dr. főügyész helyettes általános és felezült érdeklődés mellett fog bele a vádbeszédbe.

— Szomorú kötelességet teljesít — ugymond — amikor két intelligens fiatalembert állított az esküdtek elé, de midőn kötelessége teljesítéséről van szó nem tesz különbséget ur és paraszt között. Épen ezért minden hangulateltérésre irányuló törekvés nélkül tisztán a kiderített tények előterjesztésére szorítkozik.

Elmondja részletesen a gyilkosság történetét. A nyomozás során alapos gyanúok merültek fel aziránt, hogy itt szándékos emberöléssel állunk szemben. A tárgyalás során ez a gyanú be is igazolódott. A vádlottak tagadták ugyan, hogy meg akarták ölni Achimot és jogos önvédelemmel védekeznek, de ezzel szemben a vizsgálat és a főtárgyalás azt bizonyítja, hogy előre megfontolt ölési szándékkal mentek Achimhoz. Hiszen már május 13 án kölcsön kértek egy Browning-pisztolyt, nyilván azért, mert nekik csak egy fegyverük volt és nem tudhatták, melyikük lesz abban a helyzetben, hogy fegyverét használhatja.

Taufert tanu igazolta, hogy előtte Zsilinszky Endre már napokkal a terv véghezvitele előtt bejelentette szándékát, a tett elkövetése után pedig maguknak a esendőöröknek, akik Gyulára kísérték, beismerték az ifjak, hogy minden eshetőségre elkészülten mentek el Achimhoz: vagy ők pusztulnak el, vagy Achim.

Achim természetét ismerve tudhatták, hogy tőle sem lovagias, sem más uton nem lehetett elégtételt szerezni, tehát nyilvánvaló, hogy az eredmény előre megfontolt szándéknak az eredménye. Ezt a szándékot még előtte való éjjel is jól megfontolhatták.

Az a kérdés már most, hogy egyformán felelős e mindkét vádlott. Megállapított tény, hogy elsősorban Zsilinszky Gábor felelős, de másodrendű vádlott vallomásából és megállapított cselekedeteiből nyilvánvaló a tettestársi minőség.

Tagadja, hogy itt jogos önvédelemről lehet szó. Hiszen a vádlottak behatoltak egy magánlakásba és ha akkor a tulajdonos támadóan lépett is fel velük szemben nem volt-e az jogos? Az igazságszolgáltatás nevében fordul az esküdtekhez, hogy teljesítsék kötelességüket.

Fényes Samu dr. a magánvádló képviselőjében szólalt fel. A bűnösség kérdéséről kezdett beszélni. Az elnök ekkor figyelmeztette, hogy mint a magánvádló képviselője tisztán csak a magánjogi kártérítés kérdéseire szorítkozhat. Fényes erre elállott a szótól és kijelentette,

hogy a kártérítésre vonatkozó igényeit csak a verdikt után fogja beterjeszteni.

Kenedi védőbeszéde.

Ezután az elsőrendű vádlott védője Kenedi Géza dr. mondotta el védőbeszédét.

Esküdt uraim — mondotta — az önök működése a tizenkét apostol működésére emlékeztet, önök is tizenketten vannak. A Megváltó mondotta, hogy meg kell bocsájtani a bűnösöknek. Az esküdtszéki intézmény először az angol jogban nyert szerepet, azután a miénkben. Ebben az esküdtszéki intézményben bizik. Nem vár mást az esküdtektől mind azt, hogy a törvény szerint fognak itélni. A törvény pedig a gonosztevők ellensége, de az igazság barátja s a törvényben az is bennfoglaltatik, mikor van helye a felmentésnek. Bíró vess számot a lelkeddel, a törvény nemcsak büntet, hanem igazságot is szolgáltat.

Esküdt uraim a szerencsétlenség nem jelent meg meteorszerűen az égen, minden cselekedetnek oka van a természetben. Keresni kell tehát a cselekmények igazságosságát, vagy igazságtalanságát. Keresni kívánja a dráma rugóit és közben eljut a „paraszt” szóhoz.

! Ez az elnevezés ma megalázó. Valamikor ur paraszt és egyforma volt. Ő is ott nevelkedett közöttük. A bátorságot és jóindulatot a magyar paraszttól tanulta. Többet is tett a parasztokért, mint sok nagyszájú agitátor, de nemcsak ő, hanem mások is. Csabán azonban fordított állapotok uralkodtak. Csizma és nadrág állandó harcban állottak egymással. Megadja Achim Andrásnak a tiszteletet, amit ő sohase adott meg embertársainak. Osztályharcot szított rágalalmazással, igyekezett hatalmát öregbíteni. Elhibázott élet volt az ő élete. Másnak is lehet hasonló természete, de ha jó környezetbe kerül, megjavul. De Achim környezete is rossz volt.

Vizsgálja mit tett Achim tulajdonképpen. Gazdasági jólétet teremtett talán? Ugy-e bár nem. De egy érdeme van, az, hogy az angol fegyvergyár ipart előmozdította. Megrágalmazott mindenkit. Nem akar rosszat mondani róla, de kénytelen a tényeket felemlíteni a két fiu érdekében.

E kijelentésnél Achimné hangosan felzokogott és kiment a teremből.

Aki embertársai felvilágosításával akarja a haladást előmozdítani, az megtalálja munkatársait. Aki rombolással akar érvényesülni, annak himpellérek a társai. Csabán annyira elmergesedett a viszony ur és paraszt között, annyira kiélesedett az ellentét, hogy az urak kénytelenek voltak a parasztok ellen hadisorba állani. Fegyverkeztek és ebben a fegyverkezésben a Zsilinszky családnak jutott az a szerep, hogy megmérkőzzék Achimmal, aki nem lett volna áldozat, ha nem kényszerítette volna az urakat, hogy revolvert viseljenek.

A szerencsétlen két fiatalember gyilkosság vádja alatt áll. Ennek büntetése halál, vagy tizenöt évi fegyház. Cáfolja ezután a védő az ügyésznek a szándékosságra vonatkozó állítását és azt mondja, hogy nagyon meg kell fontolnunk az esküdteknek ítéletük következményeit. Két fiatalemberről van szó, akiknek atyjuk és családjuk iránti szeretete és a megburcoltatásuk miatti fájdalma nem lehet erkölcstelen. Pedig a gyilkosság indokának annak kell lenni. Egy dolog kimaradt a vádiratból: tudniillik a szeretet. A kikben nemes indulatok vannak, nem képesek gyilkolni. A két fiatalembert az apai szeretet zavarta meg a józan gondolkodást. Jézus is nemes indulatokból verte ki a templomból a kufárokat. Tiszteli a törvényt, de a törvény nem biztosítja egyedül a társadalmat. A társadalom

biztosítéka az erkölcs, ez az alapja a törvénynek is. Azt mondja a szentírás, hogy aki fegyvert fog, az fegyverrel hal meg. Achim fegyverrel dolgozott és ennek köszönheti végzetét.

Fejtegeti a védő, hogy a gyilkosságot nem előre megfontolt szándékkal követték el, mert ilyen esetben kell, hogy erkölcstelen célok vezessék a tettet. A törvényben nincs kimondva, hogy nem erkölcstelen gyilkosság nem büntetendő, de ennek gyakorlását a bíróra bizza. Ne merje senki tagadni, hogy a szeretetnek nincs jogos felháborodása. Igen sokszor előfordul. És az ilyen felháborodás ép úgy elhomályosítja a gondolkozást, mint bármely más indulat.

Mikor az ügyész ur idejött — mondotta a védő — idejött a törvénykönyvet hozta magával, az evangéliumot otthon felejtette, az erkölcsi kodekszet asztala fiókjában hagyta. Tagadja, hogy ez az igazság keresése.

Érvekkal bizonyítja, hogy Achim tanui meg voltak félemlítve. Ha tudtak volna is helyesen vallani, nem mertek s ebből nyilvánvalónak látja, hogy a tanuk jó részének vallomása meg nem állhat. Nem hiheti, hogy az igazságot a törvény rideg betűi nyomán meg lehetne találni. Önöket esküdt uraim azért hívták ide, hogy a törvényt hussal, csonttal, étellel, lélekkel ruházzák fel. Ez vezet most az igazsághoz, ne dobiák tehát a két fiatalembert abba a Molochba, amelyet Achim alkotott és fűtött be. Jézus szavaival fejezi be beszédét, aki azt mondta egy bűnösnek: „Merj és ne vétkezz többé.” A vádlottak felmentését kéri.

Kenedi védőbeszéde után, amely rendkívül mély hatással volt úgy az esküdtekre, mint a hallgatóságra, Keppich Frigyes mondotta el védőbeszédét, majd az elnök a tárgyalást holnap reggel fél 9 órára halasztotta.

Elítelt telekkönyvi igazgató.

(Egy szilveszteri tréfa következménye.)

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

A budapesti királyi tábla ma törvényt ült egy hatvanesztendő, köztisztviselőben álló, magasabb rangú bírói hivatalnok felett. A királyi tábla bűnösnek mondta ki a vádlottat, és mi, akik krónikásai vagyunk ennek az ítéletnek, mi megdöbbenve jegyezzük le azt a dermesztő tragikumot. Simonovics Kornél kecskeméti telekkönyvi igazgató, egy hatvanesztendő öreg ur, hat gyermek apja a súlyosan sujtott ember.

A múlt év december harmincegyedikén Szilveszter éjszakáján, mulasztás közben egy szilveszteri tréfát engedett meg magának. Bendeleát Károly százados feleségének a muffjából, amíg az egy pillanatra eltávozott, elcsente a pénztárcát. Négy korona hatvan fillér volt benne. A tréfát előbb ideges szavak, majd tréfás megjegyzések követték, a végén is Simonovics jelentkezett, hogy ő volt a tolvaj. Az ártatlan tréfát a kecskeméti — akár jóakarattal, akár nem, — tovább keverték. Simonovicsot beleheccelték egy rágalmazási pörbe. Följelentette rágalmazásért a századosnét. Ezt az ügyet kimagyarázással elintézték. Bendeleát bocsánatot kért Simonovicstól.

Az ügynek ezzel azonban nem volt vége. Most már a századosnét pörölt, őt heccelték fel és feljelentette a szerencsétlen Simonovicsot. Lopás miatt. A kecskeméti törvényszék bűnösnek mondta ki Simonovicsot és két hési fogházra és természetszerűleg hivatalvesztésre ítélte őt. Így jutott felebbezés folytán a királyi táblára az ügy, ahol Ráth Zsigmond elnöklésével ma került az ügy tárgyalás alá. A

boldogtalan Simonovicsot Székely Aladár dr., az igazságügyminiszter fia védte. Az ítélet a legnagyobb meglepetésre újra marasztaló volt. A tábla a lopásban bűnösnek találta az öreg igazgatót. És csak annyiban változtatott az ítéleten, hogy a büntetést leszállította nyolcvan korona pénzbüntetésre. A szilveszteri tréfát így is az egzisztenciájával fizeti meg a szánalomraméltó, munkában, tiszteletben megőszült öreg ur.

A presumptiv trónörökös Bart Lulu könyvében.

— Kihallgatáson a jövődő magyar királynál. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Londonban most annyi a király, a trónörökös és egyéb uralkodó, hogy a koronázásról majd hazaérkező cigányprimás újból elmondhatja, hogy a diszebédnél az asztalt egy király, egy cigány, egy király, egy cigány ülte körül. Körülbelül kétszáz fejedelmi sarj emeli V. György folkenetésének fényét és, a ki ebben a fényes társaságban magától értetődően ott van, vajjon ki lehet? Ki más, mint a császárok és királyok kezeirészesének, emlékezetes mondásainak marokszedője: *Bart Lulu*.

Londonban időzik, mint egy ma hozzánk érkezett leveléből megtudjuk és a véleménye szerint halhatatlanság részére készülő könyvét újabb és szenzációs autogramokkal gyarapítja. És ez a törekvése nem volt sikertelen. Csupa öröm és büszkeséggel teli levelében azt írja nekünk, hogy alig tette a lábát a szárazföldre, a magyarok jövődő királya *Károly Ferenc József* királyi herceg megjelent előtte Arad szülőtte, hogy beiktassa őt a világ nagyjai közé. Mert még a londoni koronázáson sincs együtt olyan elit-társaság, mint *Bart Lulu* könyvében, ahol nem csak a népek, de a szellem, a művészet, irodalom fejedelmei is békés együttélésben diszelegnek.

— Kiséréte jelenlétében mutatott be engem, írja a büszke *Bart*, — a fenségnek *Lobkowitz* herceg főudvarmester eme szavakkal: „*Bart Lajos*, aki könyvével a legelőkelőbb világot meghódította”

— Jövődő királyunk rendkívül kedves és kegyes volt hozzám.

Amint aradi származásomról hallott, így szólott:

— Ön magyar? No akkor beszéljünk inkább magyarul.

— Élvezet volt a sugár alaku, szép főherceg tiszta magyar kiejtését hallani. Többször emlékezett meg dicsérőleg munkámról, annak terjedelméről és eredetiségéről. Lapozgatva benne, elragadtatásának hangosan adott kifejezést.

— Alázatos kéréssemre ő is beírta nevét.

— Hogy a magyar ember is megelégedett legyen — mondotta mosolyogva — németül és magyarul írok.

— *Lobkowitz* herceg főudvarmester a fenséges ur parancsára megmutatta nekem Magyarország jövődő királynéjának, a főherceg arájának arcképét. Midőn *Zita* hercegnő szép és nemes vonásait megpillantottam, egy hangos „éljen”-nel adtam kifejezést jókívánataimnak, a mire a főherceg boldogságtól sugárzó arccal felelte: éljen!

— Bucsuzásom alkalmával a fenség abban a kitüntetésben részesített, hogy arcképét átadatta nekem és ez emlékül kapott képre és magyarul és németül írta nevét.

— „A viszontlátásra otthon” — köszönt el tőlem magyar nyelven és ezzel befejeződött a kitüntető kihallgatás.

— Érdekes epizódja volt az audienciának az hogy a fenség kíséretében lévő *Schönburg* herceg tiszteletteljesen azt kérdezte a főhercegtől,

vajjon megengedi-e hogy ő is beírja nevét e gyűjteménybe?

— Kedves herceg ez nem tőlem függ — válaszolt a fenség — sajnos a könyv nem az enyém.

— Hálás köszönettel volt a kíséretet alkotó három herceg és *Eszterházy* gróf külügyminiszteri osztálytanácsos, hogy e könyv hátulsó lapjain nekik is szántam egy kis helyet — fejezte be beszédét az érdekes könyv tulajdonosa, nem mulasztja el, hogy pontos statisztikája révén ne értesítse erről az aradiakat, hogy könyvében ez ideig 42 nyelven 795 élő és 86 már elhunyt világ kitűnőség keze irását örököltette meg.

DOHÁNY-DALOK.

A pénzügyminiszter felelt a dohány árát

I.

Gondolt egyet a pénzügy öre
Ki kezeli az adókulcsot.
Mogorván szólalt meg az ajka:
„A tartozásunk immár túl sok.
Segíteni kell itt szaporán
Jövel elő szüzi dohány
Mely vidám derüt csalsz a szivből,
Te fogsz kirántani a vízből.”

Igy szólt Lukács, egyet csavart,
Drágább lett rögtön a dohány,
Ám arra nem gondolt szegény,
Hogy nagy baj támad a nyomán.
Elégületlenség, zavar
Szenvedélyeket felzavar
S mint pára száll a forró üstből,
Mind mozgolódik, aki füstől.

Előre látható a vég:
Le kell szállni a régi árra,
Ugyis elég baj és nyomor
Nehezül e szegény hazára,
A pénzügyör szegyenkezik,
Busan osóvája a fejit
És szól: „Későn ugyan, de látom,
Kevés volt a vágott dohányom.”

II.

Ha megdrágítják a dohányt,
Nagy szomorúság lesz a vége,
Füstös ajkáról zordonan
Hatol sok átok fel az égre.
Mindenki lőt-fut, kesereg,
Egy elkeseredett sereg,
S az átkos füstölési hajlam
Egerekre tör zokogó jajban.

Néhányan vagyunk itt csupán,
Kiket nem érint a dolog,
A szemünkből köny nem szökik,
Szivünk csöppet se háborog.
Nyugodtan haladunk tovább
Közömbös, hideg arcot vágunk,
Minékünk ezelőtt se volt
És ezután se lesz „dohányunk”.

Örs.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klubnak a Szegedi A. K. al tervezett football mérkőzése elmarad, illetve a szegediek kérésére, ott fog lejátszódni. Indulás Aradról vasárnap délnél 11 óra 49 p. az A. Cs. E. V. gyorsmotorjával.

+ A szegedi lóverseny. Vasárnap délután három órakor lesz a szegedi gazdasági egyesület idei első lóversenye. A verseny nyolcszamból fog állani s ezekre összesen hetvenkilenc nevezés érkezett be. Magára a zárhandikapra huszonkét ló van benevezve. A benevezett lovak közül a bánatbejelentési határidő leteltéig, jun. 19. este 8 óráig csak két loért jelentettek

bánatot. Az első versenyszámban tizenegy ló küzd Szeged város 1000 koronás díjáért. E versenyszámra Neimans, Bánffy, Habers, Merveldt, Badesen, Szakonyi, Molnár, Petanovits és Pókai istállókból vannak lovak benevezve. A második számban a szegedi huszárezred kilenc őrmestere loval, bárom szép tiszteletdíjért. A harmadik számban a deszki sikverseny 2000 koronájáért kilenc ló van nevezve a fenti s azonkívül Pókay, Issekutz Dávid és Negroponte tulajdonosok részéről. A negyedik számú akadályverseny handicap 2000 koronájáért tizenkét ló fog küzdeni, melyek közül Merveldt gr. Suffragetteje, Bánffy Tabulója, Haber Landeskindje már ismeretes a szegedi lóversenyek közönsége előtt. Az ötödik szám a szegedi honvédszázezred fiatal altisztjeinek 4000 méteres vadászversenye három tiszteletdíjért. A hatodik szám tiszti gátverseny a „szegedi hölgyek” 1200 korona értékű tiszteletdíjért. E tiszteletdíjakért Samarjay Sándor százados, Thomka Zoltán százados, Juhász Antal, Walter Ferenc, Brunhuber László, Göbel Gyula és Kuliffay Andor hadnagyok lovai fognak versenyezni. A hetedik számú mezei gazdák versenyére csak öt jelentkezés történt. Az utolsó versenyszám a zárhandicap lesz, melyre 22 ló nevezett be. Ez lesz a legérdekesebb versenyszám. A lóversenyen katonazenekar játszik s buffet lesz felállítva.

A hárfás-család.

— Titokzatos bűnügy. —

Táviratu tudósítás.

Arad, június 23.

Tolnamegye csendőrsége titokzatos ügyben nyomoz és kutatásában a budapesti rendőrség segítségét is igénybe veszi. Olyan bűnjelre bukkantak, amelyek valószínűvé teszik, hogy ismeretlen helyen gyilkosság történt. A gonosztettel egy vándorló hárfás családot gyanúsítanak, amelyek egyelőre nyoma veszett. Az esetről a következőket írják a tolnamegyei Műzs közönségből:

Egy héttel ezelőtt egy hárfás család érkezett ide s a vasuti vendéglőben szállásolta el magát. Június 15-én történt, hogy az állomásfőnök az urnapi körmenetre a faluba igyekezett s ekkor észrevette, hogy a hárfás család két tagja a vasuti átjárónál a földre kuporodva, valamit takargat. Megvárta, amíg eltávoztak, azután oda sietett. Ásni kezdett s tizenöt centiméternyire a föld alatt egy véres zsebkendőre bukkant, amelyben egy hosszú női aranylánc, aranyóra és egy kisebb aranylánc volt.

Ugy látszik, a komédiás banda észrevett valamit, mert a mire az állomásfőnök a tolnai csendőrségen jelentést tett a dologról s onnan csendőrök érkeztek a vasuti vendéglőbe, a hárfás-család már továbbállott. A csendőrök tovább ástak az állomásfőnök által megjelölt helyen s még egy ezüstláncot, továbbá egy arany amuletet találtak, a melyben egy tizenkét-tizen négy esztendő urilányka arcképe van.

Június 16-án reggel egy vasuti szolga az állomástól nem messze a mezőn egy kis keresztel megjelölt dombot vett észre, a mi a korcsmához is közel volt. Fölásta a dombocskát s alatta egy véres zsebkendőbe takart esomagot talált, a melyben tizenkét darab különféle arany- és ezüstgyűrű, egy hosszú női ezüstlánc és óra, továbbá több mellű volt.

A csendőrök kiderítették, hogy a hárfások egy antiknyelű, gyönyörű tört tisztogattak, a melyről a véryomokat távolították el. Azt is megállapították, hogy Urnapján kora reggel a hárfás-család egyik asszonytagja megjelent a plébánián s misét akart szolgáltatni valakinek a lelkiüdvéért.

A csendőrség mindenfelé keresi az eltűnt karavánt, de még nem akadt a nyomára. Az esetről azonkívül értesítette a budapesti rendőrséget is, megküldvén a talált tárgyak jegyzékét is.

Az aradi adózók újabb megterhelése.

(A jövedelmi adók nagyszabású emelése. — Kaufer Zsigmond titkár nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Az Aradi Közlöny csak nemrégiben mutatott rá egy cikkében arra, hogy a házbéradó-alap részint önkéntes bevallások, részint a kivétő funkcionáriusok emelése következtében ez idén 7—800,000 koronával magasabb, mint a múlt évben. Már akkor, — anélkül, hogy ehhez valami különösebb jóstehetség kellett volna — rámutattunk arra, hogy ez nem az egyedüli sarc, mely a polgárság jövedelmét kisebbíti, hanem épen a házbéradó emelkedése következtében más adónemek is növekedni fognak.

Alig pár napja, hogy ez a cikk megjelent és az abban említett következmények már mutatkoznak is. A pénzügyigazgatásnál most készítik a harmadosztályú kereseti adó kivetésének javaslatát. A harmadosztályú kereseti adót tudvalevőleg három évenként szokták kivetni, de normális viszonyok között nem nagy különbség szokott felmerülni a régi és az új adóösszeg között. Mivel azonban a harmadosztályú kereseti adót a házbér alapján vetik ki, az idén horribilis arányban emelték a legtöbb aradi kereskedőnek, iparosnak és lateiner embernek adóját.

Munkatársunknak alkalmá volt a kérdéssel Kaufer Zsigmond pénzügyi titkárral, a javaslat készítőjével, beszélni.

— Tény az — mondotta Kaufer — hogy a következő három évi ciklusban a harmadosztályú kereseti adó jóval magasabb lesz, mint az elmúlt három évben. Magam is abnormisnak találtam sokaknál ezt az emelkedést, de nem tehetek ellene semmit. A törvény szerint ugyanis a bevallott házbér alapján róvóm ki a javasolt összeget. A törvény pedig egy bizonyos minimális határt állít fel, ezt tullepnem nem szabad. A javaslat ide s tova már készen van s mint mondtam, sokaknál, de különösen a kereskedők adójánál rendkívüli az emelkedés, melynek az az oka, hogy az utóbbi egy-két évben a lak- és boltbérek szintén rohamosan emelkedtek. Magam is elismerem, hogy így némelyek adója aránytalan és méltánytalan. A javaslatot különben már hétfőn közszemlére teszik a város adóügyi osztályában s az érdekeltek megtekinthetik. Ha aztán valakit igazságtalanság ért, a bizottság előtt felszólalhat s azt hiszem, hogy az méltányos is fog lenni. Különben magam sem zárkozom el ilyen esetekben az adó leszállításától.

Mint értesülünk, az adó növekedése közel 200,000 koronát tesz ki. Ez a nagy teher első sorban a kereskedők vállára nehezedik. De érinteni fog mindenkit, mert hisz a lakbéréket is általánosan emelték.

Figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy a javaslat hétfőtől kezdve a városházán közszemlére lesz kitéve. Ajánlatos megtekinteni azt, hogy az adókivétő bizottság előtt kellőleg védhesse mindenki érdekeit.

Az adókivétő bizottság július harmadikán kezdi meg tárgyalásait és arra minden érdekelteket meghívják.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombaton: Bátor katona, operett, másodsor.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: Aranyember, dráma. Este rendes helyárrakkal: Bátor katona, operette.

Bátor katona.

(Operett 3 felvonásban. Irtá: Bernhard és Jakobstein. Fordította: Heltai H. Jenő Zenejét szerző: Strausz Oszkár. Bemutató előadás.)

A nyári szinkör első premiérje volt ma este. Eredeti bécsi operettet mutatott be Heltai Jenőnek, az aradi színház komikusának fordításában. Gyenge kis remekmű ez a darab, melyhez kár volt Strausz Oszkárnak ezt a szép zenét komponálni. Illetőleg ehhez a szép muzsikához külön librettót kellett volna írni. Ha a librettó stilszerűen illeszkedett volna a fülbe-mászó, melódiákban gazdag zenéhez, úgy, igazán pompás élvezetben lett volna részünk, de hát... Különben nem érdemes sokat lamentálni, megszokhattuk, hogy minden együtt nem lehet és így megelégszünk azzal, ami jót kaptunk Strausz jóvoltából. A Bátor katona az a darab, amit az akceptábilis jelzővel illehetünk és ezzel ki is meritettük a darabról való mondanóinkat.

Az előadás szép és élvezetes volt, amivel a kolléga fordítónak is kedveskedtek a szereplők. Dióssy Nusi gyönyörű volt a csapodár menyasszony szerepében. Benkőné kacagtató ezredesné és Polgár pompás ezredese állandó kacagásban tartotta a közönséget. Huszár komoly szerepét jóízű humorral láttak el. Heltainak sokat tapsolt a közönség. Nem érdeme szerint hagytuk utolsónak H. Harmath Józst, aki ma este mint énekes-szubrett aratott nagy sikert. Harmath Józsa kitűnő szende ma telivér szubrett volt és sokoldalú talentuma új tőren hozott nagy sikert a bájos művésznőnek. Huszárral énekelt duettjét és táncát meg kellett ismételnie. A mai debü után őszinte érdeklődéssel nézünk Harmath Józsa minél gyakoribb hasonló szereplése elé. Heroldot külön dicséret illeti kedélyes kapitányáért.

A bátor katona tisztességes sikert aratott és néhány előadásra van kilátása. H. G.

* A bátor katona másodsor. A ma este bemutatott operett előadását a színház, a bemutató szereposztásban szombaton és vasárnap este megismélli.

* Gál Gyula vendégfelléptei. A jövő hét műsorát Gál Gyulának, a Nemzeti Színház művészenek vendégjátéka tölti be. Az aradi közönségnek alkalmá lesz a vendégművészt legjobb alakításaiban látni, mert ezuttal csak azokat a szerepet játssza el, amelyben nagy színjátszóképesége leginkább érvényesül. Vendégjátékának első estéjén, Bánk-Bán tragédiában Tiborcot játssza, majd kedden az ő magas művészi magaslaton álló napoleonját mutatja be, a Szókimondó asszonyságban. A Becstelenek Róbertje szintén kitűnő alakítása. Csütörtök este az Elnémult harangok mély karakterizmussal megrajzolt Todorozsku pópáját játssza újra, pénteken pedig az Idegesek főszerepét kreálja. Legérdekesebb alakításával. A pálinka főszerepének eljátszásával bucsuzik ezuttal.

* Vasúti szerencsétlenség. Amerika a szenzációk hazája. A kinematográfia legnagyobb produkciói ott készülnek, és valamennyi film egy-egy csodálatos megnyilatkozása az emberi ötletnek. Az Uránia színház új műsorán ismét szerepel egy bravuros mozgókép. Egy vasutigazgató fia szerelmes lesz egy mozdonyvezető leányába. Az apa, mikor hirt vesz fia nősülési szándékáról, külön vonaton rohog a készülő házasságot megakadályozni. Egy szerencsétlen véletlen hozza aztán meg az apai áldást. A direktor vonatjával szembe ro-

bog egy elszabadult mozdony. A katasztrófáról körtáviratban értesítik az állomásokat. Így szerezt tudomást a készülő katasztrófáról a mozdonyvezető leánya. Gyors elhatározással mozdonyra száll és örületes sebességgel száguld az elszabadult mozdony feltartóztatására. Halálos percek telnek el aggodalmas várakozásokban. Végre. Feltűnik az elszabadult mozdony, a hőselkü leány leugrik a saját gépéről és a két magára hagyott szörnnyeteg vad dühvel száguld egymásnak és zuzzák egymást szilánkokká. Most már jöhet az igazgató vonata, elmúlt a katasztrófa. A bátor leányt felemelik és a milliomos meghatva öleli keblére életének megmentőjét. A fenomenális képet a közönség különös figyelmébe ajánljuk. Ehhez fogható látványosságot keveset produkált a kinematográfia. 175

A Magyar Bank az aradi automobilgyár fő részvényese.

(Kilencszáz ezer korona tőkefelemlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

A „Pénzügyi Szemle” mai számában a következő közgazdasági hír látott napvilágot:

A Westinghouse automobil r.-t. Arad és a Bárdi József automobil r.-t. vezetése alatt álló szindikátus közt mindkét társaság közgyűlési jóváhagyásának feltétele mellett a következő megállapodás jött létre: A Westinghouse r.-t. leszállítja két millió korona alaptőkéjét, mely áll 1,100,000 korona Litt. A. és 900,000 Litt. B. részvényből, ez utóbbiak megsemmisítésével, 900,000 koronával. Ez utóbbi részvényeket annak idején a francia-angol konzorcium mint saját betétét kapta a szabadalmak stb. átengedése fejében. E 900,000 korona Litt. B. részvény helyett a francia-angol csoport 100,000 korona értékű, teljes jogositványú Litt. A. részvényt kap. A Bárdi József automobil r.-t. vezetése alatt álló konzorcium átvesz ezután új kibocsátású 800,000 korona értékű részvényt, úgy hogy ily módon a Westinghouse-automobil r.-t.-nak teljes jogositványú 2 millió korona részvénytőkéje lesz.

E mögött a szürke és jelentéktelennek látszó hír mögött tulajdonképen a Westinghouse-gyár jövőbeli fejlődésére nézve igen lényeges és nagyjelentőségű változás rejtezik. Arról van ugyanis szó, hogy a Westinghouse-gyár irányításába egy új tényező szól bele, a magyar közgazdasági élet egyik leghatalmasabb faktora, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság. Tudni kell ugyanis, hogy a Bárdi-társaság a Magyar Bank alapítása, amely két igazgatóját Károlyi Imre grófit és Krausz Simont delegálta Bárdiékhoz.

Ha a tervezett pénzügyi tranzakció létrejön és a Magyar Bank 800,000 koronával nagyrészvényese lesz a Westinghouse-gyárnak, ebből több nagyjelentőségű előny háramlik majd a társaságra. Tudvalevő, hogy Bárdiék képviselnek csaknem valamennyi külföldi nagy automobil-gyárat Magyarországon és a Balkán államokban. A belépés után ezeket a képviselőket megszüntetnék és csakis Westinghouse-gyártmányu kocsikat árusítanának. Hogy ez a gyárnak mily nagymérvű terjeszkedését vonná maga után az könnyen elképzelhető. Az egyesülésnek további előnye az, hogy a társaság 800,000 korona forgó tőkéhez jutna, másrészt pedig csupán a kocsik gyártásával kellene foglalkoznia, mert a kereskedelmi részt, az eladást, az áru közvetítését Bárdiék végeznék.

Kérdést intéztünk a közlemény dolgában a Westinghouse társaság igazgatóságához, a honnan a következő felvilágosítást nyertük:

— A dolog nem egészen úgy áll, mint ahogy a lapokban megjelent hír róla beszámol. Először is Bárdiék nem velünk tárgyalnak, hanem a párisi társasággal a *Société Anonyme Westinghouse*-val, amelynek 900.000 korona névértékű B) sorozatu részvénye van, amelyeket szabadalmakért, tervezésekért stb. kaptak az aradi társaság megalakulásakor. Ezekre a részvényekre befizetés nem történt. A B) sorozatu részvények a jövedelemben azonban csak akkor részesednek, ha az 1.100.000 korona névértékű A) sorozatu részvényekre 6% osztalék kifizettetett. Minthogy ezek szerint a 900.000 koronányi részvény értéke egyelőre nem valami nagy, lehet hogy a párisi társaság belmegy abba, hogy ezt 100.000 koronányi A) sorozatu részvényre cserélje fel. Az se igaz, hogy Bárdiék és a párisi társaság között a megállapodás létrejött; tudunkkal csak tárgyalások folynak ez idő szerint. De ha a megállapodás perfektté is vált, a tervezett átalakításhoz, akkor is még szükséges a mi közgyűlésünk jóváhagyása. A dolog még egyelőre korai, az igazgatóság is csak a lapokból értesült Bárdiék akciójáról, érdemileg azonban még nem foglalkozott vele.

HIREK.

Nincs junktim a

véderőjavaslatok közt.

— A pénzügyi bizottság tárgyalása. —

Távirati tudósítás.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután Láng Lajos elnöke alatt ülést tartott a véderőjavaslatot tárgyalta. A kormányt *Khuen-Héderváry* miniszterelnök, *Hazay* honvédelmi és *Lukács* pénzügyminiszter képviselték.

Solymosy Lajos báró előadó részletesen ismertette a reformot pénzügyi szempontból. A reformmal járó kiadásokból Magyarországot 74.464.164 korona terheli, míg a reformmal kapcsolatos beruházások következtében 25.397.520 koronára lesz szükség, mely kiadás azonban tíz év múlva megszűnik.

Apponyi Albert gróf kétségbe vonja, hogy egyáltalán célszerű a javaslatot jelenleg tárgyalni, mikor az osztrák politikai helyzet kétségessé teszi, hogy Ausztriában a javaslat keresztülvihető-e. Indítványozza, hogy a véderőjavaslatot vegyék le a napirendről. *Holló* Lajos csatlakozik *Apponyi* indítványához. *Mezőssy* Béla kérde, hogy miért nem tartja be a kormány a junktimot a katonai javaslatok között, már a bizottsági tárgyalásnál? *Bakonyi* Samu szintén csatlakozik *Apponyi* indítványához.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök *Apponyi* beszédére reflektál. Nem fogadja el indítványát, mert azt az osztrák politikai helyzet nem indokolja meg. Bármiképp alakuljanak is a viszonyok, az osztrák parlament is tudni fogja kötelességét. Hibás és téves felfogás az alózatot úgy tekinteni, mintha azt idegen, harmadik személy érdekében hozzuk. A tárgyalás elhalasztása hátrányokkal jár. Nem járul hozzá *Apponyi* indítványához.

Tisza István gróf kérde a miniszterelnököt, hogy szándékozik-e junktimot létesíteni a katonai javaslatok közt.

Khuen miniszterelnök kijelenti, hogy erre nem gondolt. A szavazás során a többség mellette *Apponyi* indítványát, mire áttértek a javaslat érdemi tárgyalására. Az első szónok *Apponyi* Albert, majd *Tisza* István gróf foglalkozott bővebben *Apponyi* beszédével. A bizottság legközelebbi ülését holnap délután tartja.

— Igazságügyi javaslatok. Székely Ferenc igazságügyminiszter a képviselőház mai ülésének végén több igazságügyi törvényjavaslatot terjesztett elő. A javaslatok az egyes igazságügyi szervezetek és eljárások szabályainak módosításáról, a polgári perrendtartás életbeléptetéséről és többrendbeli igazságügyi nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szólnak. A javaslatokat a Ház a bizottságokhoz utasította.

— A Viribus unitis vízrebocsátása. *József* királyi herceg és *Augusztá* királyi hercegné szony *Szapáry* József gróf főudvarmester és *Orczy* Szerafin báró főudvarmesternő kíséretében ma reggel a Viribus unitis vízrebocsátására Triesztbe utazott. — Triesztből táviratozzák: Reggel nyolc óra 50 perckor Triesztbe érkezett *Ferenc Ferdinánd* királyi herceg nejevel és kíséretével. A királyi herceg kíséretében vannak: *Rumerskirch* báró százados, főudvarmester, *Brosch* alezredes, szárnysegéd. *Gudenus* gróf százados, a királyi herceg katonai irodájának főnöke, *Hauer* sorhajóhadnagy, *Einz* százados és *Maresch* udvari számtanácsos. *Hohenlohe* herceg helytartó délből dezsönét adott a trónörökös és felesége tisztelésére.

— Egy főrend halála. *Brixenből* jelentik nekünk: *Forgách* László gróf, a magyar főrendház tagja, ma reggel meghalt. *Forgách* László gróf 1845-ben született és 1876-ban nősült. Felesége *Sennyey* Elza bárónő, *Sennyey* Lajos báró leánya volt. A *Forgách*-család szécsényi ágának szeniora volt.

— A miniszterelnök a török viszonyokról. *Bécsből* jelentik: A Politische Korrespondenz konstantinápolyi értesülése szerint az ottani hivatalos körökben *Héderváry* Károly gróf miniszterelnöknek a török viszonyokról tett kijelentései a legjobb benyomást tették. Különösen a nyilatkozat meleg és jóakaró hangját emelik ki, amely egyúttal a magyar és az osztrák sajtó cikkeivel barátságos tendenciáját is nyilvánvalóvá teszi. Igen nagy értéket tulajdonítanak a miniszterelnök beszédének is, amelyben szimpátiájával nyilatkozott a megújított kormányzásról, továbbá az osztrák és magyar külügyminisztériumnak a nyilatkozatot kiegészítő diplomáciai lépéséről Cetinjében.

— A londoni ünnep után. *Londonból* jelentik: A király és a királyné este a királyi család és a palotában lakó idegen fejedelmi személyiségek társaságában ebédeltek. A Spithead előtt horgonyzó flottának tegnap szabadnapja volt. A nemzetközi sportünnepen, amely délután volt, brit és idegen tengerészek is nagy számban vettek részt. A legérdekesebb esemény a kötélhuzás volt, amelyben tizenhat különféle nemzethez tartozó buszas csoportok mérték össze erejüket. Végül a svéd tengerészek vitték el a pálmát. Az admirális esti banketjén mintegy ezer idegen és ötszáz brit tengerész vett részt. — A koronázás alkalmából rendezett ünnepségeken sok szerencsétlenség történt. Amikor a királyi menet a Westminster-templom felé haladt, *Macon*, a királyi testőrség kapitánya leesett megbokrosodott lováról és koponyatörést szenvedett. Limerégis városrészben az ágyuk közül, amelyek az üdvözléseket tették, egy szétrobbant s borzasztó pusztítást művelt. *Bradford* város polgármestere veszedelmes tebesüléseket szenvedett, amelyekbe belehalt. *Barmstable*ben egy diadalkapu összemlott. Egy asszonyt agyonütött s többet veszedelmesen megsebesített.

— Halálozás. *Abaffyné* született *Almay* Alice, *Abaffy* árvamegyei földbirtokos volt országgyűlési képviselő neje, *Almay* Olivér országgyűlési képviselő nővére, árvamegyei birtokán elhunyt.

— Eljegyzés. *Várkonyi* Kálmán dr. eljegyezte *Bing* Micit, *Bing* Vilmos unokáját.

— A városi építkezések stilustalansága. A városi mérnöki hivatal az építészeti bizottság ma tartott ülésén bemutatta annak a vámbáznak a terveit, amelyet a Mosóczy-telep rohamos kiépülése következtében a Simándi-ut végére kell kihelyezni. *Tabakovics* Emil bizottsági tag szóvá tette a mérnöki hivatalból kikerült tervek alapján készült épületek stilustalanságát. Több példával bebizonyította, hogy a város az esztétikai szempontokat teljesen figyelmen kívül hagyja, így például az összes vámbázak egy kaptafára készült, merev, stilustalan téglahalmazatok és ezért azt a kívánságát fejezte ki, hogy a bizottság határozza el elvileg a jövőre nézve, hogy szakít az eddigi szemet és széperzékét bántó, élettelen építkezési modorral s megköveteli a tervezőktől az újabb, mozgalmassabb vonalak esztétikáját, szemmel tartó stílus használatát. A bizottság a felszólaló javaslatát elfogadta.

— Köszönetnyilvánítás. Özv. *Stengl* Ignác ravatalára szánt koszoru megváltása fejében *Stengl* Andor, *Guttman* Samuné és *Stengl* Dezső az izr. árvaháznak 30 koronát, az izr. népkonyháznak 30 koronát, az izr. leánykiházasító egyesületnek 40 koronát és az izr. nőegyletnek 30 koronát küldtek. Ezen kegyeletes adományokért ez uton fejezi ki köszönetét az elnökség.

— Tíz éves találkozó. Nagybecskeren 1900—1901. évben községi közigazgatási tanfolyam volt hallgatóit felkérem, hogy tartózkodási helyüket *Paulin* János temesváralusi községi jegyzővel sürgősen közöljék az 1911. évi szeptember hónapban tartandó 10 éves találkozás miatt.

— Öngyilkos szerb egyházi férfiú. *Ujvidékről* jelentik: A karlócai szerb egyházi kongresszus apró személyi torzskodásaiba revolvergolyó süvített bele. *Siradinovics* Duzán, a szerb egyházi gazdaságok felügyelő-helyettese az elmúlt éjjel halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság az *ujvidéki* Mayer-féle szálló egyik emeleti vendégszobájában történt. A durranás zajára a szálló személyzete behatolt a szobába, ahol nagy vértócsában heverve találták *Siradinovicsot*. Nem volt már benne élet. Az öngyilkos két levelet hagyott hátra. Az egyikben, amely a rendőrségnek van címezve azt írja, hogy nem követett el semmi olyan szabálytalanságot hivatalában, ami becsületbe ütközhetett volna. *Siradinovics* ellen ugyanis szabálytalanságok miatt fegyelmi eljárás volt folyamatban.

— A temesvári rablógyilkos. *Temesvárról* jelentik: A zálogházi rablógyilkosság ügyében ma ismét oly nyom merült fel, amely hivatva lesz hozzájárulni *Balázs* István bűnösségének kétségtelen megállapításához. Sikertelen ugyanis egy olyan tanút találni, aki szemébe mondja *Balásznak*, hogy a gyilkosság napján látta zálogházból kijönni. B. Oszkár tizenöt éves tanuló a tanu, aki a Nádor-téren lakik és akit ma délelőtt hallgatott ki a rendőrség. Azt vallotta, hogy ő szombaton, a gyilkosság napján két órakor látott egy embert kijönni a zálogházból, akin sötét ruha és szalmakalap volt. A vizsgálóbíró a kis deákot szembesítette *Balázs* Istvánnal, akinek a szemébe mondta: hogy egész határozottsággal felismeri azt az embert, aki a gyilkosság napján féltető tájban a zálogházból kijött. *Balázs* azonban ennek ellenére is konokul tagad.

— Megölte a villám. *Villámcsapás* érte *Be-lutine* határában tegnap délután a földmunkával foglalkozó *Anesztia* Jozsifot, annak feleségét és anyósát. Az asszony édesanyja meghalt. Az ember és felesége súlyos égési sebeket szenvedett. A többi szintén ott foglalatalkodott munkásnak nem esett bajuk.

— A pénzügyi palota restaurálása. Megirtuk, hogy az aradi pénzügyigazgatóság felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben az aradi pénzügyi palota gyökeres átjavításának engedélyezését és a költségek kiutalását kérte. A tatarozást és átépítést engedélyező miniszteri rendelet megérkezett Aradra és a miniszter meghagyta, hogy a restaurálás haladéktalanul megkezdendő és okvetlenül befejezendő november hónapig. Elrendelte továbbá azt is, hogy a munkálatok az egész épületen egyszerre hajlandók végre. Értesülésünk szerint a pénzügyigazgatóság a rendelettel szemben újabb felterjesztéssel fog élni, mert az idő rövidségére való tekintettel csak az okvetlen szükséges munkákat akarja ez évben végrehajtani s azt is oly módon, hogy helyiségenként történjék az átalakítás.

— Életunt kereskedő. Tegnap este az özszekötő vasuti hídról a Dunába ugrott egy férfi, de a közeli barakokban lakó munkások közül többen utána eveztek, kimentették s átadták a rendőrnek, a ki főkapitányságra kísérte. Ott kiderült, hogy az életunt *Skultéty* Lajos negyvenkét éves kereskedő. A szerencsétlen ember elmondotta, hogy valaha jobb napokat látott. Önálló is volt, majd pedig a Brázay-cég budafoki sóborszesz-gyárában lett igazgató. Ettől az állásától megvált s aztán egyre nagyobb szegénységbe jutott családjával együtt. Legutóbb a Beresényi-utca huszadik számú házában lakott családjával együtt s az utolsó időben már csak úgy bírták magukat valahogyan fentartani, hogy albérlőket vettek a lakásba. A szerencsétlen ember keservesen panaszkodott sorsa miatt s azt mondotta, hogy tulajdonképpen azért ment a Dunának, mert félt a megőrüléstől. Neki ugyanis megjósolták már, hogy előbb vagy utóbb eszét veszíti. Mondják, hogy *Skultéty* Lajost a maga és családja nyomorusága úgy elkésérette, hogy néha valósággal ördögött. Egy ízben az ördökek házában is ápolták, de aztán mint gyógyult beteget, elbocsátották. Azóta is egyre nagyon szomorú volt s tegnap este rászánta magát a végsőre. A rendőrség haza kísérte övéhez.

— A német körrepülés. *Kielből* jelentik: A Kiel-Lüneburg közötti utra, amely a német körrepülés ötödik szakasza, ma reggel 4 óra 2 percek startolt *Büchner* egy utassal, 4 óra 9 percek *Lindpaintner* egy utassal, 4 óra 10 percek *Reichardt*, 4 óra 13 percek *Thelen*, 4 óra 14 percek *Schaumburg* egy utassal, 4 óra 20 percek *Wollmüller* egy utassal. Az idő esős. *Henrik* porosz herceg neje és *Waldemár* herceg megjelentek a startnál. — *Kielből* jelentik: *König* aviatikus utasával 5 óra 19 percek fölszállt. *Schauenburg* motorromlás miatt *Kieltől* 23 kilométernyire *Trentvielen* mellett leszállt. *Reichardt* pedig motorhába miatt 4 óra 40 percek *Bosau* mellett kötött ki. *Lüneburgban* *Lindpaintner* 6 óra 10 percek, *Büchner* 6 óra 16 percek és *Wollmüller* 6 óra 50 percek érkezett meg.

— A városi mézszállítás. A következő sorok közlésére kértek fel bennünket. A város mézszállítás tárgyában néhány nap előtt közölt cikkünkre vonatkozólag *Szilágyi* és társa aradi cég bennünket arról értesít, hogy Arad város tanácsához benyújtott panaszra sem a mérnöki hivatal, sem a város más ügyosztálya ellen nem irányult, hanem egyedül a város érdekeit kívánta megvédeni a vállalkozóval szemben. A cég kijelenti, hogy állítása kétségtelenül igaz és való adatokon nyugszik és a beadványában panaszolt visszaéléseket tanukkal is tudja igazolni.

— Egyiptomi hercegek Sárospatakon. *Sátorajhajhelyről* jelentik: *Juszuf Khemal* egyiptomi herceg, trónörökös szombat óta *Ben Aid* herceggel együtt *Windischgrätz* Lajos herceg vendége. Az egyiptomi herceg 1000 holdas birtokot vásárolt és nyáron itt fog tartózkodni fekete kíséretével. Vasárnap a főúri társaság megnézte az egyiptomi herceg birtokát, a honnan

Csörgőre mentek a *Senyei* bárói család látogatására, majd *Parnón Andrássy Géza* gróftól látogatták meg. Az új magyar nagybirtokost rendkívül szimpatikus egyénisége miatt a vidéken mindenütt szeretik.

— Mennyi idő kell egy levél kézbesítéséhez Aradon? Erre a kérdésre kér választ tőlünk, egy panaszal tele levélben *Práger Dezső* Károly könyv és papirkereskedő segéd. Ismerve a magyar királyi posta lelkiismeretes kötelességtudását, tapasztalva naponként, hogy az aradi postahivatal vezetőjének *Szell* Ernő főfelügyelőnek szellemében minden erejének megfeszítésével kifogástalanul szolgálja ki a közönséget, azt kellene válaszolnunk, hogy egy levél kézbesítéséhez Aradon sem kell több idő mint Londonban, Párisban, Berlinben, Bécsben, vagy Budapesten, szóval mint azokon a helyeken, ahol tudják, hogy a postának mi a kötelessége a közönséggel szemben. Tehát ha *Zentán* május 8-ikán feladnak egy levelet ilyen címmel:

Práger Dezső Károly urnak
könyv- és papirkereskedő segéd

Arad

és a levél május 9-én megérkezik Aradra, akkor ismerve az aradi posta feltétlen megbízhatóságát azt kell feltételeznünk, hogy ezt a levelet címzett még aznap meg is kapta. De nem így történt. A címzett *junius 22-én* kapta kézhez a levelet és ezzel a ténnyel jogossá válik panasza és a kérdése vajjon ki fogja megtéríteni ezt a kárt, melyet ez a késedelmezés neki okozott. Nem hittük volna, hogy Aradon teljes hat hét kell egy olyan levél kézbesítéséhez, mely egy könyvkereskedő segédnek szól, aki tehát valószínűleg itt Aradon, valamelyik, — összesen hat vagy hét könyv és papirkereskedés van Aradon — nyitott üzletben van alkalmazva. A levél elkerült a városi bejelentő hivatalba, ahol *Kováts Antal* hivatal vezető rendőrhadnagy kijelentése szerint május hónapban a költőzködések és az adó végrehajtások nagy száma következtében az elégtelen munkaerővel nem tudta feldolgoztatni és hiányos címzés miatt a posta által leadott leveleket és így megtörténhetett, hogy ott hetekig hevert a levél. Ez a sajnos körülmény sem kártalanítja a címzettet, de magyarázatul el kell fogadni. Csak azt jegyezzük meg, hogy a levelek kézbesítése körül a levélhordók részéről azt az érthetetlen eljárást is tapasztaltuk, hogy olyan levél is csak hetek múlva érkezett el a címzethez, amely például olyan embernek szolt, aki négy esztendeig egy huzamban ugyanazon lakásban lakott. A levélhordók nehéz munkájának teljes méltánylása mellett arra kell kérni a posta vezetőségét, hogy ne igen bizakodjék a bejelentő hivatalban, mert ott, amint a példa mutatja, a munka tulhalmozódása miatt roppant nagy késések és kellemetlenségek keletkeznek. A levélhordók állandó és hosszabb ideig szolgáló alkalmazottak, akiknek egy kis jóakarata és leleményessége, lelkiismeretessége megmentheti a közönséget az érzékeny károsodástól és a jogos panaszoktól.

— A SCOTT-féle EMULSIÓ mindazon esetekben jön alkalmazásba, melyekben ezelőtt a közönséges csukamájolajat használták, csak hogy a SCOTT-féle EMULSIÓ sokkal jobb hatású. Kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolajat tartalmazza, keverve méz és nátron hipofoszfittal és a maga nemében páratlan Scott-féle eljárás által izletessé és könnyen emészhetővé van téve. Gyorsan és biztosan hat, s minden tekintetben hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban a hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Szakács Gyula váltóörnek Gizella nevű leánya. Farkas Sándor kerületi biztosnak Tibor nevű fia. Bartlenozky Já-

nos paplanosnak Magdolna nevű leánya. Meghalt: Weisz Áron 73 évesmagánzó. Nagy Sándorné 29 éves Horváth Etel 21 napos leány. Házasságot kötöttek: Barlabás Frigyes pücsi szemlész Seemajer Annával.

— Csile János Arad megye földrajza megjelent az új helységnevekkel. Iskoláknak kívánatra mutatványt küld Ingusz I. és Fia könyvkiadó üzlete Aradon. 2407

— Szöllőbetegségek ellen rézkénport tartalmazó minőségben a legolcsóbb napi áron kapható Vojtek és Weisz drogériában. 2796

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete, Aradon. Ugyane a cégnél megjelent egy „Bélyeg-tartó vademeçum”, mely ügyvédeknek nélkülözhetlen. Ara K. 1.20. 2322

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 f.-ért Vojtek és Welsznál. 1458

KERESSÜK MINDENBEN A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, igyunk és kérjük **Szántói** természetes eszenciát — — — — — vanyavizet, mely gazdag természeti szénávtartalmánál és rendkívül szerezéses vegyi összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve, hasznos, előzraaga.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.
Betegnek: GYÓGSZER.
Egészségesnek: ÜVSZER.

2447

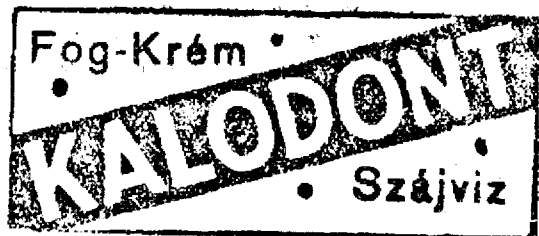
Főraktár: ARADON ÉLES ÁRMIN Készkereskedőnél.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tanítók egymás ellen. Megemlékeztünk róla, hogy a seprősi állami elemi iskolánál működő tanítók közt nincs meg a kellő egyetértés, minek következtében az iskola egy ízben zajos botrány színhelye volt. Feljelentés is keletkezett az ellenségeskedésből. *Bustea László* állami tanítót kartársai feljelentették a kijelölt járásbírószágon, amely el is ítélte közességi elleni kihágásért 50 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre. A tanító felelőssége folytán az aradi törvényszék ma foglalkozott az ügyvel és *Bustea* felmentette. Az ítélet jogerős.

§ A lefoglalt ante-akták. A jó házassághoz nem kell hozomány... illetőleg ez csak az operettben van így, elleben azokban az esetekben, a melyekben *Davidovics Ferenc* házasságközvetítő játszott a főszerepet, mielőtt a szerelmesek végleg megbolondultak, előbb egymás anyagi helyzete iránt is érdeklődtek. Epen ezért sűrű levélváltás folyt a közvetítő és boldogságra vágyó felei között s ez a levelezés természeténél fogva titkos ante-akták lett akárhány házasságnak. A múlt héten, a mikor *Davidovics Ferenc* számtalan följelentés folytán csalásért letartóztaták, a rendőrség rátette kezét ezekre a diszkrét iratokra is. Távvalévő dolog, hogy a vádtanács szabadon bocsátotta a házasságközvetítőt, a kinek első dolga volt, hogy évekre terjedő bizalmas levelezésének lefoglalását megtámadta. A vádtanács ma a lefoglalást megsemmisítette s így újra örök titok fűdi a nevezetes levéltárat. Nagy kár ez az intézkedés, mert a porlepte levéltár aláesmitotta volna a rágalmozókat, a kik mindig halmai anyagi érdekekről beszéltek. Legföljebb kiderült volna, hogy ha volt is valami fölösleges kecséketítő ígért a levelekben, a házasságkötés után ki-ki meggyőződhetett róla, hogy — a-relemből nősült.

§ Angyilcsináló babaasszony vizsgálati fog-sághan. Kiss Andrásné, a bűnös babaasszonyt ma a rendőrségtől átkisérték az aradi királyi ügyészséghez. A vizsgálóbíró másfél óra hosszát vallatta az asszonyt, ki bűnösségét beismerte. A kihallgatás után a vizsgálóbíró elrendelte Kissné vizsgálati fogságba helyezését, mert a kiszabandó büntetés előreláthatólag súlyos lesz. A vizsgálati végzése ellen Bedő Árpád dr., Kissné védője, a felfolyamodást nyújtott be. A vádtanács holnap fog dönteni a felfolyamodás ügyében.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Árverés. Az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a m. kir. kolozsvári VI. honvédkerületi hadbiztosság folyó évi július hó 18-án d. e. 9 órakor nyilvános versenytárgyalást tart Déván a honvédlaktanyában széna, szalma, tűzifa és kőszén szállításra.

= Az aradi piac áráiról ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 10-15 drb saláta 20 fill., 15-20 drb kalarabé 20 fill. 1 drb. kelkáposzta 2-10 fill., Tök 1 drb 1 kor., 1.20 kor. Zöldborsó 1 liter 26-30 fill. 1 kötés spárga 30-50 fill., 1 kötés retek 3-4 fill., 1 drb. uborka 4-20 fillér, zöld paprika 5-7 darab 20 fillér 1 kiló spenót 2-8 fillér, 1 ki ó sóska 2-16 fillér, 1 kiló burgonya új 6-14 fill., 1 kötés vöröshagyma új 2-4 fill., 1 kötés fohagyma új 2-4 fill., 1 kötés zöldség 4-12 fill., 1 drb zeller új 2-4 fill., 6-7 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 16-26 fill., 1 csomó tehénturó 8-12 fill., 1 liter tejfel 1.00-1.20 fill., 1 kiló vaj 2.40-3.00 fill., 1 drb rántanivaló csirke 100-70 fill., 1 drb csirke sütni 1.60-1.80 fill., 1 drb tyúk 1.80-2.25 fill., 1 drb sovány liba 3.00-5.00 fill., 1 drb kövér liba 7.00-10.00 fill., 1 drb sovány kacsa 1.40-2.50 fill., 1 drb kövér kacsa 4.00-6.00 fill., 1 darab karfiol 20-40 fillér, 1 kiló fehér kenyér 30 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus 144 fill., 1 kiló leves hus 192 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 300 fill., 1 kiló borju hus 240 fill., 1 kiló borju szelet 300 fill., 1 kiló sertés hus 192 fill., 1 kiló karaj 220 fill., 1 kilo zsir 200 fill., 1 kiló szalonna 192-220 fill., 1 kiló juhhus 120-140 fill., 1 kiló bárányhus 140-160 fillér.

Aradi gabonavásár

- Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Arad, június 23.

Végre egyöntetű nyári időjárás köszöntött be. Igaz ugyan, hogy a hőség már nagy, de — miut hangoztatják — még jobb, mintha újból esőt kapnánk. A gabonaüzlet irányzata tartott.

Elkelet a mai piacon:

800 mm. buza	11.60-11.70
300 mm. tengeri	6.40-6.50
Zab	8.50
Arpa	8.30
Rozs	8.10

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Magasabb tudósítás.

Budapest, június 23.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv gyengé, 10 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.99-12.00	11.95-11.96
Buza 1911. áprilisi	12.27	12.23 12.21-12.23
Rozs 1911. októberre	9.36-9.37	9.3-9.36
Tengeri 1911. májusi	6.80-6.81	6.79-6.80
Zab 1911. októberre	8.21-8.22	8.21-8.22

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 23.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.05
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	80.15
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	216.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	150.—
Osztrák járdék papírban	92.45
Osztrák járdék ezüstbe	96.10
Osztrák járdék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.25
1880. évi osztrák államsorsjegy	161.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.47
Magyar hitelbank-részvény	836.50
Osztrák hitelintézeti részvény	661.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	756.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.60
London vista	240.05
Páris vista	94.87 1/2
20 márkás arany	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat.

üzemeltetőknek hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. Jun 23

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	11.50-11.60
76	11.80-11.70
77	11.70-11.80
78	11.80-11.90

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	11.40-11.50
Rozs	8.30-8.35
Arpa	8.00-8.10
Zab	8.70-8.80
Tengeri	6.75-6.85

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

- Jun. 23. -

Magyar elsőrendű: Öreg nehe páronként 400 kilogrammon felelő súlyban — fillérig; kőcsop páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehe páronként 320 kilogrammon felelő súlyban 168-170 fillérig; fiatal kőcsop páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 171-174 fillérig; kőcsop páronként 350 kilogrammig terjedő súlyban 164-169 fillérig.

Sertéslelészám: Jun. hó 20 napján volt készlet 27393 darab. Jun. 21. napján toltajtások 99 darab. Jun. 21. napján elszállított 244 darab. Junius 22. napjára maradt készletben: 27347 darab. A hízott sertés üzlet irányzata üzlettelen.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. június 24 én este 8 órakor.

Bátor katona.

Operette 3 felv. Irtá: Bernhard és Jakobstein. Fordította: Heltai H. Jenő. Zenéjét szerző: Strausz Oszkár. Rendező: Heltai Jenő. Karnagy: Tilger Árpád.

SZEMÉLYEK:

Popoff Kázmér Polgár S.	Nasha, huga	Harmath J.
Amelia, neje Benkóné	Alexius	Huszár K.
Nadina	Dióssy Nusli	Bumerli
		Heltai Jenő

Kezdeté este 8 órakor.

URANIA

szegőfénykép színház.

(Báró Simonffy-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, szombat 1911. június 24.

1. A páncélzi szekrény titka. Szenzációs dráma. — 2. Az értékes festmény. Bohózat. — 3. A japán tájék. Természet után. — 4. A Kromat csoport. Varieté szám. — 5. A titok. Bohózat. — 6. Albán hegyek. Az albán felkelők buvhelye. — 7. Mayer ur függőnye. Komikus. — 8. Vasúti tragédia. Szenzációs természetutáni felvétel. — 9. Az ásó. Bohózat. — 10. A kegyenc nő.

Előadások d. e. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér. Ruhátár. — Buffet.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szombat 1911. június 24-én:

1. Halfogás. Természetutáni felvétel. — 2. Vilmos bácsi öröksége. Komikus. — 3. Az atyai szeretet. Amerikai dráma. — 4. A ruha nem teszi mindig az embert. Nevetető. — 5. Umbriából az Adriai tengerig. Kacagató. — 6. Münchhausen báró meséi. Kacagató. — 7. A kétállat-szelldítő. Drámai jelenetek az amerikai cirkuszéletből. — 8. Palt téli sportokat üz. Kacagató.

Előadások délután 6 és fél órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

NYILTÉR.*

Lapkihordónők

az Aradi Közlönnél azonnal felvétetnek.

Kiadó

Pannonia szálló étterme mellett, jelenleg Weisz és Rosenberg cég által bérelt

üzlethelyiség

f. évi augusztus 1-től

2610 Értekezhetni **Funkelstein József** tulajdonosnál Petőfi-utca 1. sz. H

Világhírű amerikai és angol sandalcipők

óriási választékban, előnyös árártal. Aradon árusít, csak

Kutányi J.
Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Csillárok,
Villamos felszerelések legolcsóbban
Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (az udvari sz.)

Gondolatok jövőtökre. Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„Bios“

Temesvári Kölcsönös-segítő Szövetkezet

biztosítási kötvényeit megveszi. — Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, tizenkét korona évi tagsági díj, továbbá két korona esztendőnkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: **halálesetre kétezzer koronát**, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén **ötven korona havi segélyt**, harminc évi tagság után **hatszáz korona** évi járadékot. Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának **kétezzer korona** hozományt, fiának **kétezzer korona** önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 15-ik, a fiú 15-ik életévig **30 korona járadékot** kap, továbbá házasság illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. Az eddig biztosított összeg husz millióra rug. Az állampénztárba 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve.

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál: Vezérügynöki irodája Arad.

2751 Vezérügynök:

Kökényessy J. Károly,
Weitzer János-utca 13. sz.

Ögyes és megbízható urak, mint üzletszerzők kerestetnek fenti cím alatt.

Magándetektív és felvilágosító intézet

Arad, Forray- és Rákóczi-u. sarok.

Elvállalok bizalmi, házassági, öröksegi és egyéb kényes ügyekben

■ kutatásokat ■

személyek, lakások, üzletek, avagy alkalmazottak feltűnés nélküli megfigyelését, eltűnt egyének 2761

kinyomozását

bel- és külföldön. — Levélbeli meghívásokra bárhol megjelenek. — Titkos intézkedés. — Válaszbélyeg.

Vezető: Fodor A.

1372—1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye nagyhalmágyi járásában: Zarándbánya, Keresztespatak, Páfrányos, Kisles, Sörényes, Mermesd és Bogyalva községekből alakult és lemondás folytán megüresedett zarándbányai körjegyzői állásra av 1886. évi XXII. t.-c. 82. §-a értelmében ezennel pályázatot nyitok, s a választás megajtására határidőül f. évi július hó 12-ének délelőtti 9 óráját a zarándbányai körjegyzői székházhoz kitűzöm.

A körjegyző javadalmazása:

Készpénzfizetés évi	600 kor.
Szénaváltság	139 „
Gabonaváltság	800 „
Fuvar általány	200 „
Fajárandóság váltság	240 „

Természetbeni lakás és házi kert élvezete, és a magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat — és pedig a közszolgálatban állók felettes hatóságuk útján hozzám, f. évi július hó 11-ének d. u. 5 óráig annyival is inkább nyujtsák be, mert az ezen határidőn túl benyújtott folyamodványokat nem fogom elfogadni, hanem mint elkésztetett érkezettek vissza fogom utasítani.

Nagyhalmágy, 1911. évi június 21-én.

Lovich Gyula,
főszolgabíró.

Alkalmi vételek és eladások ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcseréltetnek

TELEFON 438. TELEFON 438.

A nagyhalmágyi járás főszolgabírójától.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezésvállalato

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

11166—1911. P. sz.

Hirdetmény

Az aradi kir. törvényszék közlirre teszi, hogy az Aradi és Csánádi egyesült vasutaknak Kurtakér község elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul f. évi június hó 27 ik napjának d. e. 9 óráját a nevezett község közházához kitűzte, erre a határnapra és helyre az összes érdekelteket azzal idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozathozatalt nem gátolja és az elmaradás miatt igazolásnak nincs helye.

Arad, 1911. évi június hó 17-én a kir. törvényszék, mint polgári bíróságtól.

Dr. Jakó
kir. tszéki bír.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkálatokat, úgymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,
építész.

2631

Verseny árjegyzék!

Női ingek himzett king vászonból drbja 1 frt 65, finom madapolán kelenye ingek, himzés és gyönyörű ajour munkával darabja 2 frt 40 és 2 frt 80, cérna vászonból ajour és himzett, kiváló jó minőségű irlandi vászonból darabja 3 frt 50 és 4 frt.

Corsetták diszes kivágott már 2 frttől, diszesebb 2 frt 40.

Női nadrágok stickelt fodor-diszszel, alkalmi vétel 1 frt 40.

Kelengye cikkekből óriási választék, azonnal a raktárról vásárolható.

Maradék vászonból, tiszta irlandi cérnavászon méterenkint 72 krajcár, vékonyabb szálú 78 és 80 krajcár — még nem létezett kedvező alkalom, agy-nemű és fehéreneműben elsőrendű minőségért szavatosságot vállalunk.

Damast-áru asztalneműben nagy választék.

Női fürdő-öltönyök és fürdőkabátok
Herveth fűző legújabb facon darabja 3 frt 50.

Szőnyeg-maradékokban nagy választék, úgyszintén I. axmuster 2 méter széles és 3 m. hosszú, 2 1/2 széles és 3 1/2 méter hosszú, csekély szövésű hibákkal, rendkívül olcsó árért.

Csipe és szövet függöny a legfinomabb minőség — mélyen leszállított árért kapható.

Verseny árjegyzék!

Alsó lepedők varrás nélkül Ia minőség, hófehér 1 frt 40.

Jouponok divatos fehér batiztból, úgyszintén fekete és szines lüster, cloth és mosó jouponok a kirakatban megirt olcsó árért.

Óriási választék női és férfi zsebkendőkben, partie vétel folytán olcsó árait a kirakatban kérjük megtekinteni.

Schweici himzések ruhára és blousokra, lukacsos minták már 45 krajcártól kezdve. Fehéreneműre óriási választék érkezett schweici himzés maradékokból féláron.

1861

A jó gazdasszony befőttekhez kérje a „Dunstol-t”

„Dunstol” a legjobb gyümölcs konzerváló. Kapható minden fűszerüzletben 10 és 20 filléres levél alakú csomagolásban. Raktár és képviselő: Szemző Ármin áruügynöknél Aradon Telefon 592. szám. 2618

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Rokonlélek-nek

levele van. 2811

„Lenke”

jeligére levele van a főpostán Feketétől. 2810

Jó házi koszt

kapható házban és házon kívül, Szabadság-tér 22., Színházépület. I. emelet jobbra. 2787

Sapkithordó párok

az Aradi Közlönynél azonnal felvételnek.

Confetti,

lampion, serpentin olcsó áron kapható Pichler Sándor könyv-, papír- és írószerszárművelésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. — Egyesületeknek tömeges vételnél árkedvezmény. 2551

Két intelligens flu

tanulónak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványvíz kereskedésében Aradon. 2225

Egy 30—35 év körüli

zsidó vallású ügyes házvezetőnőt keresek, ki a háztartásban és főzésben teljesen jártas, 40 korona havi fizetéssel. Ajánlatok Mann Vilmosnéhoz Kisjenőre küldendők. 2803

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó áron kiadásra kerülnek. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Eladó egy pár francia kő,

egy méteres malomtengelyek, csapágyak, gépszijjak, liszt, szita stb. Bővebbet a gőzmalomban vagy Aradon Orosz L. Mátyás tulajdonosnál Part-ut 4. saját ház. 2779

Egy jó forgalmu

vendéglő, Arad vagy vidékén, vételre vagy albérletre kerestetik. Cím a kiadóban. 2698

Eladó lakások

Egy 4 szobás utcai lakás, teljesen új helyreállítással, egy 3 szobás udvari lakás és öt egy szobás lakás konyhával kiadó. Batthyány-utca 87. sz. 2806

Eladó

70 hektóliter 5 éves ó-bor Aradán Sofronnál Világoson. 2786

Péküzlet

Eleken, lakással azonnal bérbeadó. Bővebbet özv. Zapletal Hugóné Elek. 2788

Samponok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Confetti** 100 csomag 6 K., 1000 csomag 42 korona. Ingusz I. és fia könyv- és papírkereskedésében Arad, főútel Andrassy-tér 16., fióküzlet Weitzer János-utca. 555

Zúzifa

hulladék, kemény, száraz, fél öl hat korona a Maros-parton a Választó- és Uj-utca között csak egy pár napig. 2812

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Izraelita Fiuinternátus

Arad.

Chorin Áron-utca 1. szám.

Az intézetben a jövő tanévre még egy pár gyermek elhelyezést nyerhet. Szintugy gyenge- és magántanulók összevont vizsgálatra is mérsékelt díjazás mellett, felelőséggel előkészítettek. Az intézet az összes iskolák közelében van. A növendékek szigorú felügyelet alatt állanak és tanulmányaikban jeles tanerők által előkészítettek. Kívánatra az internátus készséggel küld prospektust. 2625

Női lüszter, gummi és tavaszi felöltőt már 12 kor.-tól

vehet nagy választékban

Schwartzberger Manó

női confectió áruházában 2671

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

Uj főzélékek!

13730—1911.

Hirdetmény.

Arad. sz. kir. város 1910. évi zárszámadását, a részletes kimutatásokat, a vagyonteltárt, a város cselekvő és szenvedő vagyoni állását feltüntető mérleget, az anyag számadási kivonatot, a kövezet-alap számadását, úgy a tanács vonatkozó jelentését folyó évi június hó 20-tól számított 15 napi közszemlére a számvevőség hivatali helyiségében kitesszük.

Erről Arad város közönségét azzal értesítjük, hogy jogában áll azok ellen esetleges észrevételeit az 1886. évi 21. t. c. 17. §-a értelmében a folyó évi július havi közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1911. június 17.

A városi tanács.

Horváth Nagy Fiume.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Malrovtz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja legolcsóbb árt. 4407

Egy fiatal vas és fűszer

szakmabeli segéd, ki a magyar és román nyelvet bírja, alkalmazást nyer július 1. belépésre

Havas Jakab-nál

Honctó. 2808

Hir detmény.

A nagybuttyini takarékos és előlegezési egyesület, mint szövetkezet 1911. évi június hó 18-án Körösbökényben tartott rendkívüli közgyűlése a szövetkezet feloszlását és felszámolását határozta el, minél fogva a keresk. törv. 249. §-a és a rendkívüli közgyűlés határozata értelmében felhivatnak a szövetkezet hitelezői, hogy követeléseiket jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék, mert különben a szövetkezet vagyonának tényleges felosztása a keresk. törv. 252. § a értelmében a netáni követelésekre való tekintet nélkül fog megtörténni.

A szövetkezet könyveiből kitudható vagy egyébként ismert hitelezők követeléseiknek érvényesítésére külön értesítés mellett lesznek felhiva, de egyébként is ezek követelése a lejárat alkalmával kielégítettnek és amennyiben a hirdetményi határidő leteltével még le nem járnának, a szövetkezet vagyonának tényleges felosztása az ily követelések lejáta illetőleg azok visszatartása előtt nem fog megtörténni.

Körösbökény, 1911. évi június hó 18-án.

A nagybuttyini takarékos és előlegezési egyesület, mint szövetkezet igazgatósága.